

VAS-ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára

Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei,
negyed évre 15 L, egyes szám 5 LA Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari
Munkások Országos Szövetségének
Hivatalos Közlönye.
Megjelenik minden hó 1-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj—Kolozsvár, Strada Memorandu-
lui 21. szám (volt Unió-utcai Redout.

J E L E N T É S

a romániai vas-, fém- és vegyipari munkások szövetségének az 1922. év második felében és az 1923. évben kifejtett működéséről

Tisztelt közgyűlés! Tisztelt szaktársak!

Nehéz idők súlyos megpróbáltatásait átküzdvé közgyűlésre jöttünk össze, hogy vizsgálat tárgyává tegyük eddigi tevékenységünk mérlegét és az eddigi munkálkodásunk tanulságait levonva, új erőt merítsünk a további küzdelemre. De emellett célunk az is, hogy a romániai vas-, fém- és vegyipari és üvegyári munkásság eddigi gazdasági helyzetét megvizsgálva, megkeressük azokat az eszközöket és módszereket, melyekkel ennek a munkásságnak a helyzetét megjavíthatjuk, sorsát előbbre vihessük és így legalább megközelíthessük az életstandard, a szervezeti szabadság, az emberi bánásmód azon átlagnívóját, melyet Európa kulturálamaiban a munkásság élvez.

Hogy az összeülő kongresszus ezeket a feladatokat megvalósíthassa, hogy határozatait a munkásság érdekeinek komoly figyelembevételével hozhassa és hogy e hozott határozatok élő valósággá legyenek, ehhez szükséges az, hogy a delegált szaktársak öntudatos felelőségérzettel legyenek áthatva. Mindenek előtt erkölcsi kötelessége minden egyes küldöttnak teljes erővel odahatni, hogy osztályharcos küzdelmünk egyetlen védbástyáját — szövetségünket — megerősítsük és ellenálló képességét a mainál is jobban fokozzuk, annál is inkább, mert ma igen nehéz feladatok előtt áll a szakszervezeti mozgalmunk.

Egyfelől a munkáltatók intéz-
nek heves támadásokat a munkásság ellen életnívójának lesű-

lyesztése és a nyolcórás munkaidő felemelése miatt, másfelől a kormány készülődik arra, hogy egy halom törvénnyel a munkásságszervezeti jogait béklyóba verje, a szakszervezetek működését s fejlődését lehetetlenné tegye. De sem egyik, sem másik részről nem tapasztaljuk a reális viszonyok megértését és az ahhoz való alkalmaztatását a munkáspolitikának.

Ilyen viszonyok között, mikor erős harcra kell felkészülnünk a szakszervezeti szabadságunkat megbénító kormánypolitika és az eddigi amugy is rossz életlehetőségeinket még jobban elrabló kapitalista törekvések ellen, fájdalmasan kell mindnyájunkat érintsen a kormány és kapitalisták hü fegyvertársainak, szakszervezeti mozgalmunkban megkisérelt romboló munkája. Nem az a fontos, hogy ezek minek nevezik magukat, nem az a fontos, hogy jelszavuk és demagógiájuk milyen utakon halad, nem fontos, hogy ultra vörös, vagy sárga leplet borítanak-e magukra, a lényeges az, hogy tudatosan vagy öntudatlanul — mind egy — de romboló munkájuknak a romániai vas-, fém-, vegyipari és üvegyári munkásság jövője esett volna áldozatul, ha idejekorán gátat nem vetünk egységbontó törekvésüknek.

Sajnos, az igazi szocialista szel-
lemben még iskolázatlan része szaktársainknak nem a valódi helyzet és tettek figyelembe vételével alkot magának véleményt, nem ezek után mond ítéletet, hanem azt hiszi, hogy a fellengős

jelszavak, hogy az álforradalmi handa-bandázás már megoldja helyzetének ezernyi-ezer ügyét-baját, tudatában vagyunk azonban annak, hogy ez a felrevezethetés csak addig tarthat, míg keserű csalódásra fognak ébredni.

Tőkésnek és kormánynak egyaránt kapóra jött a szervezetekben felmerült ellentét és ennek tudható be az, hogy az egész vonalon támadásba mennek át. Munkaidő-meghosszabbítások, akkordrendszer bevezetésével, a jogos béremelés megtagadásával igyekeznek hasznot huzni a munkásság közötti ellentétből.

Am megvagyunk győződve, hogy azok az öntudatos elvtársaink, akik eljöttek a kongresszusra, akiknek lelkiismerete és felelőssége képezi szövetségünk és a munkásság jövőjének pilléreit, sziklaszilárdan megfognak maradni az eddig követett utirány mellett és mindnyájunk sorsát egy jobb élet felé fogják irányítani. Nem kell ehhez egyéb, mint hűség a szövetségünk iránt, áldozatkészség harcainkban, megingathatatlan hit elveinkben és a végső győzelmünkben.

Szervezkedés

Romániában, mint mezőgazdasági államban, az ipari munkásság száma nem nagy, viszonyítva az ország népességéhez, de tekintve, hogy mindinkább industrializálódik, így az ipar mind fontosabb tényezővé válik az államban. Különösen a vasipar van fellendülőben és ma már a vasiparban foglalkoztatott munkások száma statisztikailag mintegy 50.000. Szervezés szempontjából figyelembe veendő az a tény, hogy a munk-

kások nagyobbik része szétszórva a kisiparban van foglalkoztatva, akiknek a megszervezése sokkal nehezebb, és csak a kisebbik rész van nagyiparban alkalmazva. Európái értelemben vett nagyiparról egynéhány gyár kivételével Romániában nem is beszélhetünk, legfennebb a kisiparhoz viszonyítva „nagy” ez az ipar.

A 20 munkásnál kevesebbet foglalkoztató vasipari üzemek száma 12066, amelyekben 24.390 vasipari munkás van foglalkoztatva.

A 20 munkásnál több munkást foglalkoztató vasipari üzemek száma 208, amelyek 25.600 munkást foglalkoztatnak.

Ami áll a vasiparra, ugyanaz áll a vegyiparra is, mert ezen ipar is csak most van kifejlődésben, de a jövője szintén meg van már alapozva, tekintettel arra, hogy vegyitermékekben nagy a szükség és ezen termékekben még nagymennyiségű külföldi árura szorulunk. Romániában a 20-nál több munkást foglalkoztató vegyipari üzemek száma 114, ezekben az üzemekben a munkások száma 11.614. A 20-nál kevesebb munkást foglalkoztató vegyipari üzemek száma 1246, az ezekben foglalkoztatott munkások száma 3915.

Szövetségünk kitűzött célja a vas- és vegyiparban foglalkoztatott összes munkások megszervezése, amely célt igyekeztünk az adott körülményekhez képest elérni.

Tevékenységünket misem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy 1922 és 1923 években 37 új csoportot alakítottunk. Az 1922 év elején működött 24 csoport és így az új csoportokkal együtt 61-re emelkedett 1923 év folyamán a működő csoportjaink száma.

Természetesen, hogy minél inkább erősödött a szövetségünk, annál nagyobb munka hárult a központi és kerületi titkárságokra és annál többször kellett a csoportokhoz az ügyes-bajos dolgok elintézésére kiutazni. Igen sokszor még olyan helységekbe is központi kiküldöttet kértek, ahol pedig kerületi titkárság volt, ami természetesen a központi titkárság munkakörét szaporította meg tetemesen.

Kiszállások alkalmával küldöttjeink igyekeztek a helyi jelentőségű kérdéseken kívül országos jelentőségű kérdésekkel is foglalkozni a gyűléseken és értekezleteken, hogy így egyúttal felvilágosító és nevelő munkát is végezhessenek.

Gyűlések és értekezletekre, bértárgyalásokon való részvételre és új csoportok alakítására való kiutazásokra, valamint a központi vezetőségi ülésekre 1923 évben összesen 192.152 lei és 30 banit költöttünk. A központi és kerületi titkárságok részéről összesen 266 kiszállás történt az 1923 év folyamán, ebből központi kiszállás 158 volt, a kerületi titkárságok részéről 108 kiszállás történt.

A központi kiszállások összesen 478 napot vettek igénybe, míg a kerületi kiszállások összesen 235 napot tettek ki, vagyis összesen 713 napot töltöttek a központi és a kerületi titkárságok alkalmazottjai a csoportoknál.

Ezek szerint két alkalmazottunk állandóan utban volt a csoportok ügyes-bajos dolgainak az elintézésére.

Habár lényegesen sokat is költöttünk kiszállásokra, de a csoportok nagy része még több kiszállást kívánt volna, ami azonban tekintettel az alkalmazottak kis számára és részint anyagi okokból lehetetlenség volt.

Mi a szövetség részéről minden kiszállás alkalmával rámutattunk ezekre a lehetetlenségekre, de a meg nem értést nagyban befolyásolta a bolsevik ügynökök állandó ellenagitációja, mely állandóan arra irányult, hogy a szövetséget lehetetlen helyzet elé állítsák csak azért, mert egy céltudatos szakszervezet megerősödésében demagóg eszméjük vesztél látták.

Alig hogy egy csoportot nagynehezen megalakítottunk, már is ott voltak ezek az alapostolok, hogy sejtet alakítsanak és ez a sejtalapítás már csak azért is könnyen ment, mert hiányzott az új tagok egyrésznél a szocialista nevelés, ami egyedül képes ellensúlyozni a szervezetre annyira káros demagógiát. Ezen sejték működése mindenütt a legféltelenebb rágalmozásokban merült ki mindazok ellen, akik nem voltak hajlandók hóbortjaikat szó nélkül eltűnni. Könnyen érthető, hogy a pár napos szervezett munkások között a rágalmozások, gyanúsítások és piszkolódások elkedvetlenedést idéztek elő, ami az intenzívebb szervezésnek volt a gátló akadályja és ennek tudható be, hogy az 1923 év folyamán a 61-ből 6 csoportunk megszűnt.

Megdönthetetlen igazság az, hogy sehol az országban ezen ügynökök egyetlen szakszervezetet sem alakítottak, sőt meg sem kíséreltek alakítani, hanem mindig csak arra törekedtek, hogy pártsejteket alakítsanak ott, ahol nekünk nagynehezen szakszervezetet sikerült alakítanunk.

A régebbi csoportok egyrésznél a sejteknek következetesen terjesztett rágalmai és gyanúsításai az eredményezték, hogy a tagok a szakszervezetekből visszahúzódtak, megundorodva az ott folytatott örökös veszekedésektől. Így több csoportban a rágalmozó-hadjárat eredményeképpen a taglétszám lényegesen csökkent, de ez a tény csak újabb rágalmozási hadjáratra ösztönözte ezen urakat, mert szerintük az is nagy eredmény, ha a szakszervezeteket lezüllesztik, mert így mint mondják, képtelenné válnak legfontosabb hivatásukat — a tagok gazdasági helyzetének a javítását — teljesíteni, ami által a tömeg nyomorba jut és *forradalmasodik*. Itt említjük meg, hogy Romániában 1920-ban 200.000-nél több volt a szervezett munkások száma

és ma alig van 50.000 szervezett munkás. Ilyen eredményeket szült tehát a szakszervezeti mozgalomban dúló egyenetlenség rövid néhány év leforgása alatt.

Nem hagyhatjuk szó nélkül a liberális kormány és a tőkés szakszervezetellenes politikáját sem, ami abban nyilvánult meg, hogy a bolsevistákkal egyidőben beküldötték a saját ügynökeiket is robbantani és züllesztetni a szakszervezetekbe. Ezek az ügynökök a legszélsőségesebb nézetek hangoztatásával igyekeztek híveket szerezni maguknak és azután ezeknek a minősíthetetlen alakoknak a munkája látszólagos jogcímül szolgált a kormánynak a kivételes katonai intézkedések fentartására és a gyülekezési szabadság korlátozására.

Valóban kómikusnak volna nevezhető az az eljárás, amit a kormány folytatott a bolsevistákkal egyetemben a szakszervezeti mozgalom ellen, ha ez az eljárás nem a munkásság tizezrei bőrére és gyomrára ment volna. Természetesen a kormány gondosan vigyázott arra, hogy ezek az alakok csak romboló munkát végezzenek és ha ezen munkájukat egy helyen elvégezték, más helyre tegyék át működésük színterét.

Érthető, hogy a reakciós kormány a bolsevikiekkel egyetemben a demokráciát képviselő szakszervezetek működését osztályérdekai szempontjából megfojtani igyekezett.

A szervezkedést nagy mértékben befolyásolta a sibiu-i szakszervezeti kongresszusnak a szakszervezetek autonómiájára vonatkozó határozata is, amely azt célozta, hogy a szakszervezetekből a szervezetellenes politizálást kiküszöbölje, de ehelyett az történt, hogy az egyik rész ezt becsületesen be is tartotta, a másik rész a sejtek közreműködésével pártérdekének megfelelő politikai véleményekre igyekezett hangolni a tagokat és ezért a szakszervezetekben pártpolitikai agitációt folytatott. Mind hangosabbak lettek ezáltal a szakszervezetekben a veszekedések, tekintve, hogy a munkásság kétféle párt hive volt és az eredmény legtöbb esetben az lett, hogy a munkásság egyrésze elidegenedett a szakszervezetektől.

Az országos szakszervezeti tanács, látva a szakszervezetekben dúló anarkiát, Clujra szakszervezeti kongresszust hívott egybe, hogy végre a szakszervezeti mozgalom egy biztos irányt vegyen. Ezen kongresszust a bolsevikiek is kívánták azon rejtett célból, hogy ott sikerülni fog újabb teret nyerniök.

Az országos szakszervezeti kongresszuson történt események bizonyítják, hogy idejében volt ez a kongresszus megtartása, mert végre megtisztult a mozgalom s ma már a szakszervezeti mozgalom nagyobb részének határozott és céltudatos iránya van. Mint-hogy a kongresszuson a küldöttek

többségénél a bolsevikiek rejtett és a szakszervezetekre káros céljaik határozott ellenállásra találtak, így a kongresszus után megindult az elválásföldési folyamat és az a 10 csoport, amelyek bolsevik vezetése alatt állottak, „independent” név alatt kiváltak a szövetségünkől, hogy pár hét múlva külön szövetséget alakítani megkíséreljék.

A munkásság megtévesztésére az egységfront hazug jelszavával „egységes” szövetséget óhajtottak alakítani a kiszakított csoportokból és e célból Sibiu-ban egynéhányan valami konferencia felét is tartottak és itt elhatározták szintén a munkásság megtévesztésére, hogy a külföldi kapcsolatot a berni nemzetközi vasmunkás szövetségen keresztül felveszik, de innen mereven visszautasítva lettek, így tehát a *szövetségesdi* játékok holtpontra jutott.

Ma a helyzet az, hogy a mi szövetségünk *nemzetközi kapcsolata* és célirányos vezetése folytán magába foglalja Románia szervezett vas- és vegyipari munkásságának az öntudatosabb és nagyobb részét, míg a bolsevikiek által hazug jelszavakkal elszakítottak, nemzetközi és minden komoly országos kapcsolat nélkül tovább züllenek. Megemlíteni kívánjuk, hogy az utóbbi időben mind többen keresik fel szövetségünket az álegységesek fészkeiből, hogy helységükben csoportot alakítsunk, mert helyzetük mindinkább tarthatatlanná válik és az igényjogosultságukat sem akarják elveszíteni.

Valóban a szakszervezeti mozgalom tragédiájának nevezhetnők azt a tényt, hogy valahányszor a háboru után a szakszervezetek óriási áldozatok és fáradság után megerősödtek, mindig akadott egy néhány lelkiismeretlen kalandor, akik a nehezen összekovácsolt egységet szétrombolni igyekeztek.

Igy például 1922 december végén 16 ezer 587 tagja volt szövetségünknek. Az 1923. évi első negyed végén 14.594 tag maradt meg, amit a téli hónapok nehéz viszonyainak tudhatunk be. Ezután újabb szervezkedési fellendülés következett és az 1923. év közepén 15 ezer 392 tagot számlált szövetségünk. A további taglétszám emelkedésnek itt ismételt gátat vetett a kommunisták aknamunkája, akik az „egység” hazug címén csoportokat szakítottak ki a fejlődő vas- és fém munkás szövetségből, úgy, hogy az 1923. év végén a taglétszámunk 11 ezer 968 volt.

Megemlíteni kívánjuk, hogy a szövetségünkől kivált csoportok tagjainak ma csak egy csekély része szervezett munkás, a többi szervezetlenül maradt.

Szövetségünk ezen krízis után újabb fejlődésnek indult és ma már a taglétszám emelkedőben van, ami annak tudható be, hogy szövetségünkben éppen a legöntudatosabb szaktársak maradtak

benn, ami eleve biztosítéka a biztos fejlődésnek.

Tájékozódás végett közöljük a szövetségünk félevenkinti taghullámzását is az 1919-től 1923. év végéig.

A táblázatból láthatjuk, hogy az „Erdélyi Vasmunkás Szövetségnek” a megalakulásakor 7056 tagja volt, ez a taglétszám az 1920. évi általános sztrájk idejére 12 ezer 709-re emelkedett. 1921. év május havában már csak 2 ezer 650 tagja volt a szövetségnek, ami az általános sztrájknak és az országszerte kifejtett erős kommunista szövetségellenes agitációnak tudható be.

Amint a kimutatásból látható, ugyan-ez az eset ismétlődött meg 1923. év végére, annyi különbséggel, hogy ezt az újabb esetet kizárólag a kommunista aknamunka eredményezte, de most már ez az aknamunka a szövetséget alapjában megrendíteni nem tudta.

A vázolt nehézségeken kívül meg kell emlékeznünk a hatóságok tervszerű akadékoskodásairól is, amik szintén nagy mértékben megnehezítették szervezési munkálatainkat. Így például voltak bíróságok, ahol a képviselőválasztói jogosultság igazolását is követelték az alapító tagoktól. Más helyen a sziguranca avatkozott bele a szakszervezeti ügyekbe, sőt megtörtént az az eset is, hogy a *külföldi munkásoknak a szervezetbe való belépést tiltotta meg* és csakis a szövetségünk többszörös közbenjárására lett a rendelet hatályon kívül helyezve. Mindenesetre, ha figyelembe vesszük, hogy különösen a csatolt területek nagy része hadizónába esik, ami nagymértékben nehezítette a szervezési munkálatainkat, csak akkor lehet igazán értékelni azt a nagy munkát, amit a szervezés terén kifejtettünk.

Külön kell megemlékeznünk még az ó-királyságbeli szervezési munkáinkról, amire igen nagy súlyt fektettünk és amiért óriási anyagi áldozatot is hoztunk, de — sajnos — az elért eredmény nincsen arányban a hozott áldozatokkal, mert az ó-királyságbeli szaktársaink nagyrésze még nem értette meg a komoly szakszervezeti eszmét és a szakszervezeti mozgalomhoz egyáltalán nem értő álvezérek befolyása alatt áll. Tény az, hogy a szövetségünkhöz tartozó szakmabeli munkásoknak mintegy fele az ó-királyság területén dolgozik s az ezen területen megszervezett munkásság a Szövetség taglétszámának eddig még csak alig 6 százalékát teszi ki. Csakis óriási nevelőmunka és további anyagi áldozatok árán lehet remélni az ezen területen élő munkásságnak a szakszervezetekbe való bekapcsolását. Nyugodt lelkiismerettel elmondhatjuk, hogy a központi vezetőség minden erkölcsi és anyagi áldozatot meghozott, hogy a szervezés terén ráháruló nagy feladatnak megfeleljen és ha e téren nem

mindent végezhetett el, úgy ennek oka az általános gazdasági, politikai és társadalmi okokban keresendő.

Szaklap

Szakszervezeti mozgalmunk sikerét nagyon előmozdította a havonként három nyelven megjelenő szaklapunk is, amely állandóan összekötő kapocsként szerepelt az összes tagok között, valamint a csoportok és a Szövetség között.

A szaklap állandóan nyilvántartotta az összes szakszervezeti mozgalmunkra fontos eseményeket és azokat tárgyilagossággal megvilágításban a tagok elé vitte, hogy mindig jól informálódva legyenek.

Megbecsülhetetlen az a nevelő- és agitációs munka, amit a szaklap útján végzett a Szövetség a tagok között és gondoljuk, hogy a két év alatt a szaklapra költött 347.361 lei és 45 bani bőven megtérült az elért eredmény által. Szaklapunk mindig a Szövetségünkbe tömörült munkásság egységének a megóvását tartotta főcéljának és annak irányába mindig a tagok nagy többségének akaratához igazodott. Es ha több esetben a vezetőség kényszerítve volt is ostromozni az egységbontó elemeket, ezt is mindig a szövetség tagjainak gazdasági érdekeinek védelmében tette.

Az átlagos példányszám az 1922. évben 13.000 volt és az 1923. évben 13.700, melyből 3250 román, 4520 német és 5922 magyar példányszám volt.

Bérmozgalmak

A világháboru utáni gazdasági válság a munkásságot sem hagyta érintetlenül, sőt a folytonosan emelkedő túrhetetlen drágaságot éppen a munkásság érezte a legjobban, tekintve, hogy a tőkésék a gazdasági nehézségekre való hivatkozással elzárkóztak mindenféle béremeléstől.

Igy tehát minden egyes alkalomkor a szakszervezeteknek kellett harc vagy hosszas tárgyalások után a tőkésüket engedékenységre kényszeríteni. Az utóbbi két évben ugyiszólván nem volt egyetlen csoportunk sem olyan, ahol kisebb-nagyobb bérfeszültségek ne lettek volna. A legnagyobb bérfeszültségek Brassó, Sibiu és Marosvásárhely városokban volt, mely városoknak munkaadói egy szövetségben tömörültek, „Erdélyi Vasgyárosok Szövetsége” cím alatt, hogy ezen szövetség keretében kiküszöböljék egymás között a konkurrenciát és a munkásaikkal szemben egységesen vegyék fel a harcot.

Mindjárt a megalakulásukon elhatározták, hogy e három városra kiterjedő közös kollektív szerződést fognak kötni 10 órás munkaidővel és általános akkordrendszerrel és ezen kívánságukat már 1922. év december 12-én kijelentették a Brassóban összetült közös tárgyalóbizottság előtt.

A munkásság természetesen a leg-határozottabban visszautasította a munkaadók merész kivánságát. 1923. év tavaszán ismételtén megkísérelték a három város vasgyárosai tervük keresztülvitelét és ezért, habár két hónapi időköz választotta el a brassói és szebeni kollektívszerződések lejáratának napját, mégis remélték, hogy sikerülni fog ígéretekkel elődázni a szerződéskötés napját, mindaddig, amíg mind a három városban szerződés nélkül lesznek és akkor, szerintük, tehet majd közös szerződést kötni. Ezen tervüket úgy az illetékes szakszervezetek, valamint a szövetségünk előre látták, de bármennyire is igyekeztünk ezután külön városenkénti szerződést kötni, az nem sikerülhetett, mert a munkaadóknak más tervük volt. Először a marosvásárhelyi sztrájk tört ki 1923. év április hó 23-án, amikor 120 vasmunkás lépett sztrájkba.

Azután Sibiuban tört ki 1923 június 2-án a sztrájk, mert a munkaadók még 30 százalékos béremelést sem akartak adni, dacára, hogy a drágaság sokkal nagyobb mértékben emelkedett. Brassóban részben 1923. év június 9-én és részben 11-én tört ki a bérkonfliktus, ahol a Teutsch és a Goldschmied gyár munkásai június 9-én sztrájkba léptek, míg a Schiel-gyár munkásait zárta ki június 11-én.

Igyekeztünk mind a három város munkásságának még a sztrájk első heteiben az elhelyezkedését anyagiakkal lehetővé tenni, mert tudtuk, hogy nehéz harcot kell megvívunk. Az elhelyezés nagyrészt sikerült is, mert a szaktársaink még a napszámos munkát is szívesen vállalták, csak hogy a harc kimenetelét megkönnyítsék, ami által igen szép tanujelét adták szolidaritásuknak. A munkásság és a munkaadók tárgyaló-bizottsága sehogysem tudta dűlőre vinni a megegyezést, mert ezt az akkortól és a kötelező túlórák végzésének a munkaadók részéről követelése megnehezítette. A szebeni sztrájk már az első héten nem sok sikerrel biztatott, mert a sztrájkbalépett 712 munkásból csak 370 volt szervezve és már az első hetekben akadtak nagymennyiségben sztrájk török. A sztrájkolókat a szövetség kiküldöttének kellett többszöri leutazásokkal állandóan kitartásra buzdítani, sőt a központi vezetőség még a szervezeten munkásoknak is segélyt adott, ha a szervezetbe beiratkoztak, csak hogy biztosítsa a sikert.

A sibiui sztrájk alatt átlag 112 munkás kapott hetenként 147 lei és 50 bani segélyt. Az összes kifizetett segély 148.712 leit tett ki, melyből 103.344 lei központi segély és 6.000 lei szövetségi gyűjtés volt, míg a helyi gyűjtés 39.368 leit tett ki.

Dacára ezen óriási anyagi és erkölcsi áldozatnak, amit a központi vezetőség Sibiu vasmunkásaiért hozott, a sztrájk a 10-ik héten megszűnt, fél eredmény-

nyel, mert csak egyesek kaptak 5—30 százalékgig terjedő béremelést, de semmilyen kollektívszerződés nem lett megkötve.

A marosvásárhelyiek sztrájkja augusztus 19-én szűnt meg, tehát 119 napig tartott és itt átlag hetenként 38 munkás kapott 161 lei segélyt. Az eredmény átlag 32 százalékos fizetésjavítás volt. A marosvásárhelyi sztrájkolók segélyezésére összesen 104,127 lei lett kifizetve, mely összegből 57.127 lei helyben gyűjtött pénz és 9.500 lei szövetség által gyűjtött pénz volt, a szövetség pénztára 37.500 leivel járult a sztrájk segélyezéséhez.

A brassói bérkonfliktus június 11-től október 8-ig tartott, mert Schiel gyáros még a döntőbírósnak a szeptember 19-én hozott határozatát sem respektálta és a bírói döntésben megállapított fizetéseket nem akarta fizetni. Október 8-ikán, 119 napi harc után 20 százalékos átlagos javítással megegyezés létesült mely alapon az utolsó napig becsületesen harcoló öntők is munkába léptek. A brassói bérharcban 575 munkás vett részt, melyből 310 szervezett és 265 szervezeten munkás volt. A brassói bérharc segélyezésére összesen 108.338 lei lett fordítva, melyből 69.000 lei szövetségi pénz és 15.000 lei szövetség által gyűjtött pénz volt, míg a helyi gyűjtés 24.338 leit tett ki.

Nehéz harc volt a három város vasmunkássága harca, de végeredményben mégis eredménnyel végződött, mert a gyárosoknak nem sikerült sem a városközi szerződés megkötése, sem az általános munkaidő meghosszabbítás és így a bérmozgalomra költött 361.177 lei nem volt kidobott pénz. Hasznos tanulságokat is meríthettünk ezen bérmozgalmakból, mert itt bebizonyulást nyert, hogy a heti 120—160 lei nagyon csekély összeg és „segély“-nek nem igen nevezhető. Ezen mozgalomban kitűnt, hogy éppen a leghangosabbak voltak a leggerinctelenebbek és pár heti harc után a gyáros szép szavaira beadták a derekukat és sztrájk törővé váltak. Ezen bérmozgalmaknál ismételtén kitűnt, hogy a sztrájk törvényt mindig tetszés szerint értelmezik, így például Sibiuban a bíróság kimondotta, hogy a vagonjavítással foglalkozó Rieger-gyár nem tartozik kötelező döntőbíró alá, míg a brassói bíróság a Schiel-gyárat kötelező döntőbíró alá tartozónak ítélte és döntést is hozott az ügyben, amit a gyáros nem fogadott el. Tény, hogy nem volt bíróság, amely a törvénynek érvényt szerezni tudott volna az önkényeskedő gyárossal szemben. Magától értetődik, hogy ha az üzem a 16. § alá tartozott, úgy kizárni sem volt joga Schielnek a munkásait és meg kellett volna fizetnie a kizárási napokat, amit azonban a bíróság elmulasztott megítélni. Bebizonyosodott az is, hogy a szervezeten munkások segélyezése sem biz-

tosítja a harcot kellőképpen és erre egyedüli biztosíték az erős anyagi alapot és a nagyobb öntudat. Ennél a harc alattunk 8—10 gyermekes családapák az utolsó percig becsülettel kitartani láttunk gyermektelen, jobb anyagi viszonyok közt élő munkásokat a harmadik héten sztrájk törökké válni, mely hiányzott belőlük a harc sikeréhez annyira szükséges szolidaritás.

Nagyobb mozgalom volt még Sibiuban a Rieger-gépgyárban, ahol 1923. április 4-én 500 munkást zártak azért, mert a gyáros nem akarta respektálni a munkásokkal kötött azon megegyezését, mely szerint a munkások megszakítás nélkül dolgozzák le a napi 8 órai munkaidőt.

Ezen mozgalom 13 napig tartott, fél eredménnyel végződött, amennyiben a nyári hónapokban július 12-től október 22-ig megszakítás nélkül dolgozzák ki a 8 órát, míg a többi hónapokban délben másfél órai megszakítással dolgozzák ki a 8 órai munkaidőt. Ez a mozgalom a szövetség 20.000 leiv támogatata, dacára annak, hogy elvből nem vagyunk hívei a megszakítás nélküli 8 órai munkaidőnek, mert azt az egészségre hátrányosnak tartjuk. De már egyszer egyezés volt kötve ebben az irányban, azt be kellett a munkaadókat tartatnunk.

Brassóban a Schiel-gyár 440 munkását 1922. év október 22-én délben a főbizalmi elbocsátása miatt sztrájkba léptetett. Nyolc és fél napi harc és hosszútávú tárgyalások után a főbizalmi vissza lépett vételve.

Nagyváradon a vasöntőde és gépgyár 120 munkása 1923 augusztus 6-án a főbizalmi-férfi elbocsátása miatt sztrájkba lépett. Augusztus 14-én, nyolc napi harc után, a mozgalom a nagy terror miatt megszűnt anélkül, hogy valami eredményt elérni sikerült volna.

Meg kell emlékeznünk az aradi Astra-gyár bérmozgalmáról is, ahol 350 munkás lépett 1922 augusztus 5-én sztrájkba, mert az igazgatóság nem adta meg a munkások által kívánt béremelést. Hosszas tárgyalások és két napi harc után 20 százalékos béremelés véget ért a mozgalom. Október 30-án a gyár kapuira kiragasztott hirdetményben adta ezen gyár igazgatósága munkások tudtára, hogy a militarizált „Astra“ összes üzemében bevezetik a kötelező akkordrendszert. Ez a provokáció új harcra kényszerítette a munkásságot, mely alkalommal a hatóságok megdöntötték az aradi várbörtönt munkásokkal és 53 munkást Sibiuban hadbírósg állítottak, míg a többi munkást autós összfogdosva, kényszerítették munkába állani, másokat pedig kitiltottak országból is. Így tehát 3 nap múlva megszűnt a sztrájk s ma a militarizált üzemű Astra-gyári munkásság nagyrésztben szervezetenül nyögi az akkordrendszer nagy terhét.

Mindezen bérmozgalmaknál bebizonyult az a régi igazság, hogy egy város munkássága nem elég erős a tőkés támadások visszaverésére és hogy sikeresen megküzdhessünk a tőkéssekkel, ahhoz az egész ország munkásságának az egységes támogatása szükséges.

Kollektívszerződések

A szervezkedés szükségessége a legjobban a kollektívszerződések kötésénél válik nyilvánvalóvá.

Ha csak a munkások egy része kér bérjavítást vagy jobb munkafeltételeket, úgy azokkal a munkaadó könnyen elbánhatik, mert tudja hogy, kevesen vannak megszervezve és ha kenyértörésre kerülne a helyzet, kevesen lennének, akik a követelés mellett ki is tartanának. Éppen ezért igyekezett szövetségünk a munkások egyöntetű megszervezésére, mert tudtuk, hogy csakis így lehet némileg kielégítő szerződéseket kötni. A szerződéskötéseket nagyban megnehezítette a sztrájtörvény 16-ik §-a, amely egy egész csoport üzemen belül bírói eljárást tesz kötelezővé.

A sztrájtörvény három évi érvényben léte után a közben szerzett tapasztalatokból megállapíthatjuk, hogy hozzá nem értők nem lehetnek bírái a munkáskérdéseknek, mert hozzá nem értésükkel többet ártnak, mint használnak a **jobbtermelés** eszméjének. Ma-holnap munkás nélkül maradnak a jelzett parafasok alá tartozó összes üzemek, csak azért, mert egyetlen esetben sem lehetett az ilyen üzemek munkádóival megegyezni, hanem mindig a bíróságnak kellett a körülmények nem ismerése után ítéletet hozni. A munkaadók a legtöbb esetben az ilyen bírói döntéseket nem respektálták, de a munkásoktól úgy a munkaadók, mint a hatóságok szigorúan követelték a döntések respektálását. Ez olyan tény, ami mellett bizonyít, hogy a munkaszabadság elvével súlyosan sértő sztrájtörvény nem maradhat sokáig érvényben egyetlen üzemen sem, mert ez az illető üzemek munkás nélkül maradását eredményezi rövid idő alatt, mivel a munkások kénytelenek lesznek maguknak más helyeken megélhetést szerezni, ha a jogos igényeik kielégítve nem lesznek. Minden kollektívszerződés kötésénél igyekeztünk a minimális órabért olyan módon megállapítani, hogy az legalább a megélhetést biztosítsa. A túlórázást az ezen időre járó magas százalékkal igyekeztünk lehetőleg akadályozni, hogy így a munkanélküli szaktársakat munkához tartsuk. Igyekeztünk az egész vonalon a munkaszabadságot megvalósítani, hogy így tagjainkat évenként az olyan anyira megérdemelt pihenőhöz juttassuk. Törekedtünk mindenütt a munkásoknak az „érdemszerinti“ osztályozását eltörölni és ahelyett a felszabálástól eltöltött idő arányában beosztást megvalósítani, mert csak így lehet

a munkásokat a munkaadók profitvágya ellen némileg megvédelmezni.

A munkaadók ugyanis üzemenként csak alig egy néhány munkást tartottak „érdemesnek“ nagyobb fizetésre, de attól mindig huzódoztak, hogy a nagy többségnek is kielégítő fizetést adjanak. A drágaság folytonos emelkedésére való tekintettel igyekeztünk mindenütt rövidlejáratu kollektívszerződések kötni vagy pedig közös ár-vizsgáló bizottsággal kapcsolatos automatikus bérszabályozó rendszert valósítottunk meg, hogy így a munkásság ne legyen kiszolgáltatva a tőkésék önkényének.

A tanoncok helyzetét is türethetőbbé kívántuk tenni azáltal, hogy őket is bevontuk a kollektívszerződések körébe és a szerződésekben megtiltottuk, hogy naponta 8 óránál többet foglalkoztathassák. Ugyiszintén megtiltottuk azt is, hogy a tanoncokkal szakmájukhoz nem tartozó munkát végeztethessenek. Igyekeztünk a hiányos balesetbiztosító törvény rendelkezéseinek kivételével a munkást rokkantsága és baleset esete némi megvédeni azáltal, hogy szerződésekbe vettük a munkásoknak az azon üzemek részéről támogatást is, ahol őket a rokkantság vagy a baleset érte.

Természetesen, hogy mindezen szociális kérdéseket gyenge szakszervezeteink által kielégítően megoldani nem sikerült, de már az is eredmény, amit ezideig ezen a téren elértünk.

Jelenleg 37 kollektívszerződés van érvényben a vasiparban és 15 a vegyiparban, amelyeknek megkötésénél Szövetségünk központi vagy kerületi titkárai is résztvettek.

Éppen a kielégítő bérszerződések kérdése ma a legégetőbb problémája a szakszervezeti mozgalomnak, de ezen a téren csakis erősebb szervezkedéssel várhatunk több eredményt, mert a bérek mindig az erőviszonyoktól függenek és ezen a téren egy cseppet sem számíthatunk a tőkésék jobb belátására. Erre az igazságra már Marx tanítómesterünk régen megtanította a proletáriátust.

Pénztári jelentés

Szövetségünk pénztári és vagyoni állapotáról 1922. évről már 1923. évi március havi szaklapunkban beszámoltunk. Az 1922. évi összbevételünk 1,494.667-38 lei volt. Míg az összkiadásunk 1922. évben 1,247.557-32 lei volt. Vagyoni gyarapodásunk tehát 247.110-06 leit tett ki 1922. évben, mely összeggel a szövetségünk összvagyona 562.854-40 leire emelkedett.

Az 1923. évbéli összbevételünk — amint azt e lapunkban közölt pénztári jelentés mutatja —, 2,067.475-33 lei volt. Az összkiadásunk az 1923. évben 2,000.009-78 leit tett ki, ebből segélyekre 506.577-16 leit fordítottunk,

vagyis az összes kiadásoknak legjelentékenyebb része a segélyszámla terhére történt.

Dacára, hogy lényegesen nagyobb bevételünk volt 1923. évben, mint az előzőben, mégis lényegesen több segélykifizetés és az időközben emelkedett drágaság miatt a kiadások minden ágazata nagyobb volt a múlt évihez viszonyítva.

Igy például a kerületi és csoporttitkárságok fentartására 1922. évben 53.560 leit fordítottunk, míg 1923. évben 182.266 leit költöttünk ezen célra, vagyis három és félszer többet, mint az előző évben. Ezen költségtöbbletet a legutóbbi vasmunkás kongresszusnak a csoporttitkárságok felállítására vonatkozó határozata eredményezte. — Sajnos, hogy a felállított csoporttitkárságok nagyobb részénél a kívánt eredmény a munkásmozgalomban dúló egyénetlenség és személyi okokból kifolyólag nem éretett el. Az 1923. évi vagyoni gyarapodása szövetségünknek 67.465-55 lei, mellyel a szövetségünk összvagyona 630.319-95 leire emelkedett.

Megemlíteni óhajtjuk, hogy amíg munkanélküli segélyre 1923. évben 71.905 leit fizettünk ki, addig rendkívüli segélyre 95.518 leit fordítottunk.

Vagyis a melléksegély, amit a tagoknak számbelileg csak nagyon csekély része kapott, messze felülmúlja a fősegélyt, amit pedig a tagok sokkal nagyobb része kapott kis összegekben.

Igy tehát a rendkívüli segélyt egynehány rászoruló tag nagy mértékben igénybe vette, habár igazság szerint a munkanélküli- és betegsegélyre kifizetett összegnek kellene nagyobbak lenni, amit sokkal több tag is vett igénybe.

Ezen tényből láthatjuk, hogy ha a rendkívüli segélyt — amivel úgy is csak tagjaink csekély részén segítünk — eltörölnök, úgy 100 százalékkal magasabb munkanélküli- és betegsegélyt adhatna a szövetség és ezáltal sokkal több tagon tudna segíteni.

Jogvédelem

A törvények paragrafusaival telepékelt tőkés társadalmi rendszerben éppen a munkásság ütközik a legtöbbszór a tiltó rendelkezésekbe, mert hiszen neki *semmi sem szabad*, ami valóban hasznára is volna.

Szabad magát agyondolgozni, de már arra gondosan vigyáz a törvény, hogy valamiképpen a munkát abba ne hagyja. Szabad az istentől mindennap kenyeret kérni a miatyánkban, de nem szabad a tőkéstől kérni ugyanazt, mert ha ezt megtenni merészkedik, könnyen a törvény tiltó rendelkezéseibe ütköznek. Ezekután nem csoda, ha több esetben szorultak szaktársaink jogvédelemre, mert hiszen igen sokszor

kellett több kenyeret kérni az éhezõ családtagok részére a hosszadalmas formások betartása nélkül is.

Az aradi „Astra“-gyári sztrájkból kifolyólag 53 munkástársunk lett letartóztatva, akikből elítélve lett 31 munkástársunk. Ezen szaktársak jogvédelmére 47.281.50 leit költött szövetségünk a rendes segélyeken kívül, amit a börtönben levõknek és családjaiknak juttattunk.

Több esetben vált szükségessé a szigurancánál ügyvéddel való közbejárás is a letartóztatott szaktársaink érdekében. Igen sokszor a miniszteriumhoz kellett mennünk közbenjárni, hogy egy-egy szaktársat az illetõségi helyére való eltoloncolástól megmentstünk.

Különösen bérmozgalmak alkalmával a külföldi munkástársainkat a munkaadók denunciálták a szigurancánál, ha nem akartak sztrájktrórk lenni. Ezen szaktársak érdekében minden lehetõ elkövettünk, hogy a kiutasítástól megmenteni tudjuk.

Több esetben a sztrájkoló munkásoknak a gyári munkáslakásokból való kilakoltatását kellett megakadályoznunk még bírói uton is.

Természetesen mindezen ügyek elintézése pénzbe került a szövetségnek.

Vaströszt Romániában

Közgazdasági lapok egybehangzó jelentése szerint a kormány a vasipari vállalatok trösztösítésének tervével foglalkozik. A terv szerint a tröszt bázisa a Resicai vasmû volna és magába foglalná az aradi *Astrát*, a vajdahunyadi, nadragi, kudsiri nagy vasipari telepeket. A trösztnek, mint az ipari fejlődés egyik kikerülhetetlen fázisának a magunk részérõl nem lehetünk ellenzõi. Ennek a trösztnek létrehozása azonban már azért sem találkozhatik helyesléssünkkel, mert egyrészt nem a komoly fejlődés kényszeríti ezuttal megvalósulásra, hanem a kormányon levõ liberális párt, amelynek két éves uralma az ország legfontosabb gazdasági erõforrásainak megkaparintásában merül ki. A tröszt ebben az esetben tehát csak csoportérdekeket szolgálhat, de semmiestre sem az ipari haladást.

A fejlődés által kikényszerített tröszt sem jelent a munkásságra nézve sem munkafeltételekben, sem munkabérekben elõnyt, azaz a munkás helyzete a tökekonzentrációban semmivel sem változik meg a — javára. Sõt — lehet mondanunk — csak rosszabbodhat, mert a tröszt egyes visszafejlõdött üzemeket megszüntet, ami által munkanélküliséget idéz elõ, másrészt az iparágban egyetlen munkaadóval áll szemben, ami szintén csak a munkás helyzetét befolyásolja, még pedig hátrányára. De a trösztök — a mai termelési rendben — kapitalisztikus jellegüknel fogva nem a

termelés olcsóbbodására törekszenek, hanem a profit összegének állandósítására, sõt emelésére törekszenek. Ez a törekvésük a termelvény árának mesterséges fentartásában a fogyasztás megdrágulását eredményezi. A vaströszt ár-emelése pedig kihat az egész termelésre, az iparcikkek és a mezõgazdasági termékek kialakulására. De egyébként sem magyarázható másképpen a kormány fenti terve, csak azzal, hogy a jól jövedelmezõ iparágakat meg akarja a maga számára szerezni. És kell legyen is célja, mert viszont a másik oldalon megszabadulni igyekszik olyan állami vállalatoktól, amelyek nem hoznak semmi nyereséget. A liberálisok párt-mérlege tehát a javukra billen, de az ország lassanként tönkre megy az õ gazdálkodásuktól.

Közgyûlés Aradon

Az aradi szaktársaink február hó 3-án tartották meg rendes évi közgyûlésüket a tagok nagyszámu jelenlétében.

Schaffer szaktárs az elnöki megnyitójában röviden ismertette a kongresszus után lefolyt eseményeket. Azután Ebervein szaktárs a pénztári, Höhn szaktárs a könyvtári és Tóth szaktárs az ellenõri jelentést tette meg.

Nagy szaktárs titkári jelentésében részletesen ismertette úgy a helyi, mint az országos szakszervezeti mozgalmat. Rámutatott, hogy mindaz, ami ma a mozgalomban történik, megismétlõdése az 1921. évi puccsoknak, a mai nagy rombolást vitt és visz végbe a gazdasági mozgalomban. Ismertette, hogy ezen romboló munka mennyire érezte hatását a kapitalistákkal folytatott védekezõ és támadó harcokban is.

Több felszólalás után a közgyûlés a vezetõség jelentését tudomásul vette.

Azután az új vezetõség lett egyhangulag megválasztva, melynek tagjai a következõ szaktársak lettek: elnök Miloszav János, alelnök Medve István, jegyzõ Kleits János, pénztárnok Juracsek Pál, könyvtárnok Gõmõri Ferenc és Szuchanek Jenõ, ellenõrök Hankó József és Mihalyovits Lázár szaktársak. Az új vezetõség megválasztása után a közgyûlés a tagjárulékok és a segélyek felemelését határozta el Bodnár szaktárs javaslata alapján, mely szerint a tagjárulék 7.50-rõl 12 lejre lett emelve. A segélyek pedig a tagjárulékok és a szervezeti évek arányában lettek felemelve.

Több kisebb ügy letárgyalása után a közgyûlést Miloszav szaktárs lelkes és buzdító szavaival bezárta.

FIGYELMEZTETÉS

Bérmozgalm miatt Cluj és Torda vasmunkások részére szigoruan kerülendõ.

Támadás a 8 órás munkaidõ ellen

Külföldön ép úgy, mint nálunk a reakciós tökések mindent elkövetnek, hogy a munkaidõt meghosszabbítsák, mert tudják, hogy a 8 órás munkaidõ mellett több szabadideje marad a munkásnak; gondolkodhat, olvashat, tanulhat is, miáltal öntudatosabb lesz, jobban szembeszáll a kapitalizmussal, s nem fogja túrni a kizsákmányolást. Ez a valódi ok, ami a tökések 8 órás munkanap ellen ingerli és frázis a termelési nehézségekre hivatkozás, hogy így a valódi okra figyelmet eltereljék.

A másik ok az, hogy a dolgozó munkaerejét még fokozottabb mértékben akarják kihasználni, mert a 8 órás munkateljesítés után él a dolgozó munkás és õk csak 9 vagy 10 óra munka teljesítése után akarnák a munkájuk eltelését biztosítani, azaz olcsóbban terméneket termelni, hogy annál nagyobb legyen a profit. A több termelésért több munkás munkába állításával, a munkások munkaideje meghosszabbításával akarják elérni, pedig száz és milliók vannak ma is munkanélküliek az iparilag fejlettebb államokban, ahol igen könnyû volna a több termelés érdekében munkába helyezni, de nincs inyére a tökés uraknak, nekik mindig munkanélküli tartalék is kell, hogy ezek által a bérek lenyomhassák.

Az utóbbi idõben Svájcban tették kísérletet a reakciós tökések a munkaidõnek 9 órára való felemelésére. A kormány által ezen ügyben a munkások költségére elrendelt népszavazás február 17-én 116 ezer szavazattal a székkel elvetette a tökés huncutsággal, így Svájc proletárai továbbra is 8 óra dolgoznak és a tökések megszorítottan fizetetik az általuk provokált népszavazás óriási költségeit.

Belgiumban február 14-én a kormány a tökések ösztönzésére, heti 54 óra azaz napi 9 óras munkaidõrõl szóló törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé. A belga parlament 137 szavazattal 20 szavazat ellenében elvetette a kormány javaslatát és így a 8 órás munkaidõ továbbra is érvényben marad.

Itt említjük meg, hogy a belga parlamentben összesen 185 képviselõ közül 66 szocialista és így a szavazati eredményérõl látható, hogy a haladékos polgári pártok képviselõi is a munkaidõ meghosszabbítása ellen szavaztak.

Ezen szavazások eredményébõl látható, hogy az iparilag fejlettebb államokban a munkások nagyon jól tudják, hogy jelent részükre az évtizedek óta tartó harcai árán kivívott 8 órás munkaidõ és a világreakció kísérletezései csak a hajótörést szenvedték a munkásság tudatán.

Gyilkol a töke

es

Gyhalott, három súlyos és több nyú sebesült a Junász gépgyárban Clujon

A kapitalista profitéhség újabb munkahálalnak lett az okozója Clujon, a Junász-gépgyárban, ahol az életével kellett adozzon egy szerencsétlen szaktársunk a töke telhetetlenségének. Az esetről a következőket közölhetjük: február 20-án, szerdán délelőtt 11 órakor a Junász-gyárban súlyos szerencsétlenség történt. Egy daru-sin felszedése közben az egyik állvány kirúgott a szükséges merevítés hiánya következtében, miáltal a 7 méter hosszú daru-sin egyik vége lezuhant és a kötélt dolgozó Barabás szaktársunkat több segédmunkást megsebesítette. Szerencsétlenség a következőképpen történt. A gyárban egy csőöntőt építettek, mely fölé darupályát kellett készíteni. Ezen munkával Barabás szaktársunk megbízva, akinek több segédmunkást adtak segítségül a munka elvégzésére. Az egyik sín-pálya fel is volt állítva szerelve. Mikor a másik, közel 12 méter magas sulyu sint fel akarták szerelni, a teió gerendázatán az állvány megmozdított, a rajta dolgozó munkások, akik a sint tartották, lezuhantak, a sín pedig zuhant és megsebesítette őket. A szerencsétlen igazgató, akinek vezetése alatt történtek a munkálatok, azonnal a sebesültek segítségére sietett az üzemből, ahol dolgozó munkásokkal egyetemben. Az igazgató a mentőkért telefonált, akik a sebesülteket bekötötték és a súlyosan sebesülteket a kórházba szállították. Barabás szaktárs, a legsúlyosabban sebesült, szerda este 7 órakor a sebesültek klinikán sérüléseibe belehalt.

Kit terhel a felelősség?

Minden szerencsétlenségénél természetesen természetesen ez a kérdés merül föl legelőször. Ilyenkor az üzemek vezetői természetesen vagy a munkást, vagy a véletlent okolják a baleset bekövetkezéséért. Az ilyenkor szokásos hivatalos vizsgálát is rendszeresen a felelősségre nem vonható véletlent szokta feltüntetni a gyilkoló bűnözőnek. A Junász-gyári balesetnél azonban minden kétséget kizárva meglehetősen állapítani az üzem vezetőségének felelősségét. A részükről természetesen súlyos mulasztás és hanyagság vezette elő ugyanis a halállal is végződő balesetet. Ezt igazolják a következők:

Először: Dacára annak, hogy az üzem vezetőségének tudatában kellett volna lennie, hogy egy közel hét méter magas sulyu sinnek több méter magasban való fölemeléséhez föltétlenül szükség van daru szükséges, annál is inkább, mert a felszerelendő sin 12 m. hosszú volt, a sin felemelésére mégis csak egy daru állt a munkások rendelkezésére, minthogy az üzemből több daruja sincs. Ennek következtében, a sinnek csak egyik végét lehetett a daruval

felhuzni, a másik végének felhuzását, illetve feltolását tisztán emberi erővel kellett végrehajtani.

Másodszor: Dacára annak, hogy az üzem vezetőségének tudnia kellett, hogy ilyen nagy suly felemelésénél — különösen daru hiányában — milyen fontossággal bír az állványok szilárdsága, ezeket az állványokat mégsem szaktársunkkal készítette, hanem az elszerencsétlenedett Barabás lakatossal, aki azokat egy tanonccal tákolta össze.

Harmadszor: Dacára annak, hogy az állvány hossza 12 méter volt, az állványdeszkák mégis csak két bakkon — a két szélén — nyugodtak, miáltal az állványdeszkáknak természetesen förtélen ingadozó felülete volt. Ezáltal a lezuhánót szint esésében mi sem tarthatta fel, ami nem történhetett volna meg több állványbakk alkalmazásánál.

Negyedszer: A munkálatok az üzem egyik igazgatójának felügyelete alatt folytak le, aki a szerencsétlenség pillanatáig is végezte a munkálatokat és akinek föntiekre különös figyelmet kellett volna fordítani. Emellett az üzemből dolgozó elvtársak mondják, hogy Barabás szaktárs figyelmeztette az igazgatót az állványok gyengeségére és hogy azokat szakemberekkel csináltassa meg, ami a figyelmeztetés dacára sem történt meg.

A betegségélyző orvos viccel

Ebben a súlyos szerencsétlenségben a munkásbetegségélyzőnek csufolt intézménynek is furcsa és különös szerepe volt. Elvtársak mondják, mikor a sebesültek a munkásbetegségélyzőbe mentek kötözésre, ott azt mondta nekik az orvos, hogy menjének fel még egyszer az állványra és ugorjanak le az alatta fekvő betonmélységbe, akkor majd meggyógyulnak.

A sebesültek

A szerencsétlenség sebesültjei: Karian, Blai, Zacharia, Tyirila, Méhes, Gábor, Bala, Todor és Nagy segédmunkás elvtársaink.

Barabás szaktársunk temetése február hó 24-én d. u. történt meg az összes cluji vasmunkások részvételével.

A temetésen Pirovski szaktárs, szövetségünk alelnöke mondott bucsuztatót. Rámutatott a kapitalista telhetetlenség bűnösségére, ami a szerencsétlen szaktársunk halála okozója lett. Majd tetemre hívja a temetésen jelenlevő igazgatót és erkölcsi kötelességévé teszi, hogy a halott szaktársunk árváiról gondoskadjon. A nagy hatású bucsuztató könnyekre fakasztotta még a legviharedzettebb vasas szaktársakat is, mert a halott sorsában mindnyájan a maguk előre vetített bizonytalan sorsát látták kidomborodni. Barabás szaktársunkat feleségén kívül négy kiskoru árvája siratja.

A vasmunkásság pedig szeretettel őrzik meg szerencsétlenül járt küzdőtársai felejthetetlen emlékét.

Oprea György

kovács

Aninosán január hó 23-án meghalt Oprea György szaktársunk, 27 éves korában. Temetése január hó 25-én d. u. 4 órakor történt meg, a szaktársak és a bányamunkások nagyszámu részvételével.

A szakszervezet nevében Ladányi Zoltán szaktárs bucsuztatta el a szervezet lelkes harcosát. A támasz nélkül maradt felesége és 18 hónapos leánykája gyászolja munkástársain kívül a korán elhunyt szaktársunkat.

Emlékét kegyelettel őrzik a szervezett munkásság.

Köszönetnyilvánítás. Az aninosai szaktársak Oprea György vasmunkás szaktárs részére 2200 leit gyűjtöttek, hosszas betegsége alkalmával, hogy ezáltal is enyhíteni igyekezzenek leirhatatlan nagy nyomorán.

Oprea szaktárs a csoport fennállása óta mindig rendes tagja volt a szakszervezetnek és mindig az elsők között küzdött a munkásság érdekében. A gyűjtött összeg átvétele alkalmával sirt örömeiben, látva a szaktársak szolidaritását és hátramaradottai ezuton mondanak köszönetet mindazon szaktársaknak, akik a gyűjtéshez hozzájárultak.

Kimutatás

a Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége taghullámzásáról 1919—1923.

év — hó	tag-létszám
1919 VIII. hóban (az alakuláskor)	7056
1920 I. hóban (év elején)	7705
1920 VI. hóban (év közepén)	10248
1920 X. hóban (az általános sztrájk idején)	12709
1921 I. hóban (a bánátiak csatlakozása előtt)	2650
1921 VI. hóban (az újraalakuláskor és a Bánát csatlakozásával)	7208
1921 XII. hóban (év végén)	8746
1922 VI. hóban (év közepén)	13589
1922 XII. hóban (év végén)	16587
1923 VI. hóban (év közepén)	15592
1923 XII. hóban (év végén)	11918

Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetségének

Költség

veszteség- és nyereségszámlája az 1923. évről

Jövedelem

1	Munkanélküli segély	71.905—					
2	Utassegély	37.141·50		1	Beiratási díj	60.477—	
3	Betegsegély	39.400·98		2	Tagkönyvdíj	69.033—	
4	Sztájk- és kizárási segély	262.611·68		3	Heti járulék I. oszt.	1.369.446—	
5	Rendkívüli segély	95.518—	506.577·16	4	Heti járulék II. oszt.	457.976—	
6	Jogvédelem		28.924—	5	Heti járulék III. oszt.	105.612—	2.062.544—
7	Szaklap		192.504—	6	12 % kamat a tőke után		4.082·34
8	Szaktanácsai járulék		96.664·71	7	Leírás e csoportok követeléseiből		848·99
9	Szervezkedési költség		23.282·75				
10	Csoportjárulék a 2 bani		10.670·76				
11	Csoportszázalék		382.615·58				
12	Fűtés, Világítás		4.010—				
13	Irodai költség:						
	a) a Szövetségnél	17.972·95					
	b) a Bánáti Kerületi Titkárságnál	473—					
	c) a Regáti Kerületi Titkárságnál	397·90	18.843·85				
14	Postaköltségek:						
	a) a Szövetségnél	12.603·60					
	b) a Bánáti Kerületi Titkárságnál	933·80					
	c) a Regáti Kerületi Titkárságnál	1.573—					
	d) a Csoportoknál	551·10	15.661·50				
15	Házbér		5.399—				
16	Nyomtatványok		22.915—				
17	Alkalmazottak fizetése:						
	a) a Szövetségnél	227.325·38					
	b) a Bánáti Kerületi Titkárságnál	44.200—					
	c) a Regáti Kerületi Titkárságnál	52.776·43					
	d) a Csoportoknál	85.290—	409.591·81				
18	Kiküldetések:						
	a) a Szövetségnél	141.441·80					
	b) a Csoportoknál	50.710·50	192.152·30				
19	Különféle Kiadások:						
	a) a Szövetségnél	14.146·93					
	b) a Bánáti Kerületi Titkárságnál	4.531·95					
	c) a Regáti Kerületi Titkárságnál	8.989·48					
	d) a Csoportoknál	9.972·20	37.640·56				
20	Crişeni ház javítási költségei		4.537·55				
21	12 % kamat a Crişeni ház kölcsöne után		8.448—				
22	Különféle kiadások a Crişeni házra		7.230—				

Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetségének

vagyommérlege az 1923. évről

Vagyon

Teher

1	Kézpénzkészlet		96.104·50				
2	Betét Marmarosch Banknál		21.260—	1	Hitelezők követelése:		
3	Betét a Kolozsvári Takarékpénztárnál		76.983·59		Vasutas-Szövetség	2.558·50	
4	Követelések:				Csoportok	53.814·23	56.372·73
	A Bányász-Szövetségnél	650—		2	"Vasasotthon" bélyeg		14.086—
	A Famunkások Szövetségénél	20.000—		3	Banca Ardeleana, Szászváros		100.000—
	A „Munkasotthon“-nál	2.000—		4	Vagyon elővezetés:		
	A Bánáti Kerületi Titkárságnál	10.505·53			1922. december 31-iki áthozat	562.854·40	
	A Regáti Kerületi Titkárságnál	7.227·62			1923. évi eredmény mint nyereség	67.465·55	630.319·95
	A Resiczai Csoportnál	150.000—					
	A Csoportoknál	67.582·33	257.965·48				
5	Részvény a „T. M. F. E.,“ Temesvár-nál		440—				
6	„Gutenberg“-Nyomda		50.000—				
7	Crişeni ház		120.000—				
8	Crişeni ház leltára		76.452—				
9	Leltár:						
	Leltári készlet	37.975·11					
	Irodaberendezés	5.000—					
	Nyomtatványok	14.415—					
	Tagkönyvek	44.183—	101.573·11				
			800.778·68				800.778·68

Cluj, 1923 december hó 31.-én.

Bernau Péter s. k., elnök.

Bartalis Sándor s. k., titkár.

A számadásokat felülvizsgálás és összeegyeztetés után a valósággal megfelelőnek és rendben találtuk. — Cluj, 1924 február hó 1-én.

Kuosera János s. k.,
felügyelő biz. elnök.

Kollár Leopold s. k.,
felügyelő biz. tag.

Partiosek Ferenc s. k.,
felügyelő biz. tag.

Közgyűlés Clujon

Február hó 17-én tartották a clujai szaktársak a rendes évi közgyűlést a Redout nagytermében.

A szép számban megjelent közgyűlést Pirovszki szaktárs nyitotta meg és egyben megemlékezett a múlt évben elhunyt Blanár Mihály, Medevaczki Károly és Szabó József szaktársakról. A közgyűlés néma felállással adott kifejezést az elhunyt szaktársak tiszteletére. Pirovszki elnök szaktárs egy ügyrendet terjeszt a közgyűlés elé, amit Valter és Ordentlich szaktársak hozzászólása után a közgyűlés egyhangulag elfogadott. A jegyzőkönyvet Neumann szaktárs olvassa fel; több hozzászólás után a közgyűlés 9 szavazat ellenében a jegyzőkönyvet hitelesítette. Kucsera szaktárs a pénztári jelentést teszi meg és részletesen ismerteti a csoport anyagi helyzetét, melyet lapunk más helyén közlünk. A pénztári jelentés felett hosszabb vita fejlődött ki, amelyhez hozzászóltak Valter, Rác,

Temesi, Schuller és Zachar szaktársak. A felszólalásokra Pirovszki és Kucsera szaktársak válaszoltak. A könyvtári jelentést Lusztig szaktárs tette meg. Megemlékezik arról, hogy a vezetőség milyen nagy gondot fordított a könyvtár kibővítésére, amely nagy részben sikerült is. Az ellenőri jelentést Gellner szaktárs teszi meg és kifejti, hogy nagy gondot fordítottak a pénztár és a könyvtárnak az ellenőrzésére, amit mindig a legnagyobb rendben találtak. A közgyűlés a pénztári, könyvtári és ellenőri jelentést egyhangulag tudomásul vette. Bruder szaktárs a kandidáló bizottság kiküldését javasolja, amit a közgyűlés több hozzászólás után elfogad. A kandidáló bizottságba a következő szaktársak lettek beválasztva: Turós, Nemes, Lönhardt, Malárdsek és András szaktársak. A kandidáló bizottság kiküldése után Bruder szaktárs a titkári jelentést teszi meg. Az általános gazdasági helyzetet, a múlt évi kollektivszerződések kötését és a munkabérek ismerteti. Azután a

szakszervezeti közvetítésről sorol fel részletes kimutatást. Ismerteti az adminisztráció fejlődését a csoportnál. Az erkölcsi jelentésében rávilágít arra a tényre, hogy a mai szakszervezeti mozgalomban két irányzat küzd egymással. Az egyik irányzat a biztos alapokon való fejlődést képviseli, amelyen a clujai csoport eddig haladt, a másik irányzat pedig az egység szent jegyében a szervezeteket szakítja szét és rombolja. Bőven kifejti, hogy a munkások igazán minden melléggondolat nélkül gazdasági helyzetük megvédésére gondolnak, úgy meg kell maradjanak az eddigi irányzat mellett. Bruder szaktárs jelentését általános tetszéssel fogadta a közgyűlés. A titkári jelentéshez hozzászólnak: Schuller, Zachar és Temesi szaktársak és azután a Bruder szaktárs jelentését a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. A felmentvény megadása után Muschitz szaktárs mint korelnök vette át az ülés vezetését. A kandidáló bizottság részéről Turós szaktárs tette

Szövetségi kimutatás 1923. évről

Bevétel		Lei	Kiadás		Lei
297 I. oszt. Beiratási díj	— — — — —	2970 —	487 Munkanélküli segély	— — — — —	14565 —
124 II. oszt. Beiratási díj	— — — — —	620 —	70 Utas- és tartózkodási segély	— — — — —	3495 —
421 Tagkönyv díj	— — — — —	3665 —	4 Betegsegély	— — — — —	1200 —
17576 I. oszt. Heti járulék	— — — — —	80098 —	35 Rendkívüli segély	— — — — —	7490 —
6063 II. oszt. Heti járulék	— — — — —	20833 50	1 Költözőkésési segély	— — — — —	250 —
531 III. oszt. Heti járulék	— — — — —	1189 —	Járulékönként 2 bani	— — — — —	483 40
			20 százalék a Csoportnak	— — — — —	20424 10
			Készpénz a Szövetségnek	— — — — —	61468 —
		Összesen			Összesen
		109375 50			109375 50

Csoport kimutatás 1923. évről

Bevétel		Lei	Kiadás		Lei
20 százalék a havi bevételből	— — — — —	20424 10	Kezelési költség	— — — — —	1318 50
Különjárulékból	— — — — —	99854 50	Munkanélküli segély	— — — — —	26882 —
Munkás-Otthon-alapra	— — — — —	17576 —	133 Rendkívüli segély	— — — — —	26150 —
Könyvtári büntetésekből	— — — — —	610 —	Szöv.-nek a különjárulékból (letét)	— — — — —	72356 78
Különféle bevétel	— — — — —	41671 08	Munkás-Otthon-alapra	— — — — —	27600 50
Egyenleg 1922 dec. 31-én	— — — — —	12930 45	Titkári fizetés	— — — — —	22198 —
Mulatságokból	— — — — —	47438 —	Oktatás	— — — — —	950 —
			Házbér	— — — — —	8873 80
			Könyvtár bővítésre	— — — — —	3308 —
			Mulatságokra	— — — — —	27888 10
			2 Koszoru	— — — — —	500 —
			Munkás-szálló	— — — — —	1140 —
			Különféle kiadás	— — — — —	14592 20
			Egyenleg 1923 dec. 31-én	— — — — —	6746 25
		Összesen			Összesen
		240504 13			240504 13

Pirovszky Károly s. k., elnök.

Gellner Ottó s. k., ellenőr.

Kucsera János s. k., pénztáros.

Lerch Róbert s. k., ellenőr.

meg a következő javaslatot: elnök: Krausz József, alelnök: Russu Simon és Temesi László, pénztárnok: Kucsera János és Técsi Lajos, jegyző: Temesi Zoltán és Fekete Emil, könyvtáros: Neumann Adolf. Vezetőségi tagok: Fodor Sándor, Horváth Jenő, Berekméri Mihály és Löwinger Ignác, a szervezőbizottság: Pirovski Károly, Temesi László, Garzsik Lajos, Malárdsek János, Fekete Emil és Neumann Adolf.

A kandidáló bizottság jelentéséhez többen hozzá szólnak és azután Muschitz korelnök leszavaztatja a kérdést, amelyet

a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Az új vezetőség nevében Krausz szaktárs mondott köszönetet és a szaktársak erkölcsi és anyagi támogatását kérte, hogy eredményes munkát lehessen végezni. Azután a március 16., 17. és 18-án megtartandó vasas-kongresszusra a közgyűlés Krausz, Temesi és Luszti szaktársakat küldte ki.

Krausz szaktárs záró szavában a legnagyobb összetartásra és fegyelemre intette a szaktársakat és a lelkes hangulatban lévő közgyűlést fél három órakor bezárta.

Munkásnyuzás Bukarestben a „Titán“ vagonjavító gyárban

Egy Bihari nevű volt magyar bolsevik dandárparancsnok a romániai munkások hóhéra

A dantei pokolnak nincsenek olyan rémes borzalmi, mint amilyenek egy-egy kapitalista üzemben vannak és megtörténnek azokkal a munkástársainkkal, akiknek véres veritéke és korgó gyomra által duzzadnak meg a gyárosok páncélszekrényei. És ezeknek az üzemeknek kapujára méltón lehetne rávézni és messzire világító reflektorfényvel megvilágítani a dantei mondást: „Aki ide belép, mondjon le minden reményről!“ A munkás, aki a kenyér utáni hajszában belép egy-egy üzem kapuján, tudja, hogy a kizsákmányolás kinzókamrájában helyezkedik el, egyetlen reménye, mely szomorú sorsán enyhítést nyújthat, a szakszervezet. Ebben, ha van bizalma, nem is csalódik. De jaj, ezerszeres jaj azoknak, akik nincsenek megszervezve, akik teljesen ki vannak szolgáltatva a gyártulajdonos és hajcsárainak szeszélye, kénye-kedvére. De tízezerszeresen jaj azoknak, akik olyan igazgató kezébe kerülnek, aki azelőtt a ploetárdiktatura dicőségét hirdette és a vandalizmust szolgálta.

Egy ilyen esetet irunk meg e cikkünkben, amelyből a munkásság két tanulságot vonhat le. Az egyik az, hogy csak a szervezetségben rejlő kollektív erő vezethet a kutyáénál is rosszabb munkássors megjavítására, a másik, hogy a proletárdiktatura szájhősei, ha a kapitalizmus hajcsárai közé állnak, a munkásnyuzásnak legszörnyűbb eszközeit alkalmazzák azzal a munkássággal szemben, amelynek felszabadításáért állítólag harcoltak.

De minden érzélgősség helyett álljon itt a szörnyű valóság!

A szervezetség hiánya miatt és a nagymérvű munkanélküliség folytán a bukaresti vasgyárak igazgatóságainak rossz bánásmódja a munkásokkal szemben, minden képzeletet felülmul. Nincs nap, amelyen legkevesebb tíz-husz munkást el nem bocsátanak, azonfelül a munkásokat állandóan inzultálják, sőt

megverik és megveretik.

Különösen a vagonjavító üzemekben türhetetlenek az állapotok, amely gyárakat a kormány és hű csatlósai a maguk részére kisajátítottak és amelyekben 12 órás munkaidő mellett akkordban dolgoztatják a nagyrészben külföldi munkásokat.

Igy a többek között van egy „Titán“ nevű gép- és vagonjavító új gyár, amely tekintet nélkül az országban levő nagy munkanélküliségre, Budapestről hozott munkásokat. — Ebben az új gyárban 300-nál több munkás dolgozik éhbérek mellett akkordban, napi 12 órát. A nagy hidegben, hihetetlen rossz viszonyok között dolgozó munkások ha panaszra mennek, szidás, elbocsátás, sőt verés erre e felelet.

Pár nap előtt ezen gyárban elverték azután elbocsátották Mandu Tudor és Lajos Gyula munkásokat. Az utóbbi munkás úgy össze lett verve, hogy munkaképtelenné vált hosszabb időre.

Jellemző az ebben a gyárban uralkodó viszonyokra, hogy a gyár igazgatói félfegyverkezve járnak a műhelyben és azt azzal indokolják, hogy az üzem militarizálva van, a valóságban azonban azért járnak haramiak módjára, hogy a munkásságot megfélemlítsék.

Azért lett megverve Lajos Gyula munkás, mert a kazánmosáshoz ruhát mert kérni, amely ruhaadás minden gyárban szokásban van, ahol ilyen piszkos munkát végeznek a munkások.

Az igazgatóság elutasította a kérését és a munka folytatására szólította fel a munkást és amikor ez a munkáját folytatni nem akarta, azonnal el lett bocsátva Boronzi mester által és az irodába lett küldve elszámolni és a fizetését felvenni. Az igazgatók közül egy Bihari nevű a munkást a mesterhez küldötte vissza, hogy a fizetésjegyzékét vele aláírassa. A mester urnak kapóra jött a visszajövő munkás és a kezében levő tömlőből a vizsugarat rája irányította a nagy hideg-

ben. A munkásnak természetesen sehogys sem tetszett télviz idején a hidegvíz tus és kérte a mestert, hogy hagyjon fel az öntözéssel, mert ugyanis már félig meg van fagyva a nagy hidegtől.

A mesternek azonban tetszett a játék és folytatta az öntözést, a munkás meg-sokalva a dolgot, egy kezeügyében levő csavarral a mesterhez ütött. A mester feldühödve, a munkást a műhelyből kilökdöste. A zajra figyelmessé lett a vagonok között fegyveresen portyázó Bihari és Kurka igazgató és a színhelyre siettek, ahol se szó, se beszéd, Bihari verni kezdte ököllel a munkást elülről, míg Kurka ur hátulról puskatussal ugyan-azt tette, amíg a munkás aléltan összeesett. Azután parancsot adtak, hogy az alélt munkást az irodába vigyék, ahol eszméletre térése után kifizették a fizetését és a munkából elbocsátották. A szerencsétlen munkás három munkás-társa által támogatva nagynehezen a lakására vánszorgott, ahol most is ágy-banfekvő beteg. Azt a három munkást, akik hazáig támogatták társuk-t, ezen tettükért szintén elbocsátották.

Mirescu szaktárs, szövetségünk titkára azonnal jelentést tett az esetről a munka-ügyi minisztériumban és kérte, hogy egy bizottság vizsgálja meg az ügyet, egyszersmied a bíróságnál is jelentést tett.

A munkások egyrésze a brutalitások után szervezkedett, hogy ily javítson türhetetlen helyzetén, ezért 15 munkást ismét elbocsátottak. Ugyiszintén elbocsátották Csonka József mestert is, mert sajnálni merte a félig agyonvert Lajos Gyulát.

Szintén a február 12-iki elbocsátásokkal egyidőben Malaxa mérnök letartóztatta Biró Ferenc magyarországi munkást, mert a munkásságot szervezkedésre szólította fel és a főszigurancára kísér-tette, amely a mérnök ur parancsára ki akarja utasítani a munkást.

14-én ugyanezen gyárból elbocsátották Petrescu Dimitru nevű munkást is, akinek azt mondotta egypár nappal ezelőtt Malaxa mérnök, hogy elevenen megeszi, ha szervezkedni mer.

A munkások a sok jogtalan elbocsátás és terror miatt nagyon elvannak keseredve és most a jeles igazgatók azzal akarják lecsendesíteni a munkásokat, hogy azt mondják, hogy Biró Ferencet betöréses-gyilkosságért tartóztatta le a sziguranca.

Meg kell említenünk, hogy Bihari igazgató ur a magyarországi proletárdiktatura alatt az ő nevével elnevezett „Bihari dandár“-nak volt a parancsnoka és Felsőmagyarországon Sátor-aljauhelyet és környékét tartotta örökös rettegésben rémtetteivel, most pedig igazgató ur lett belőle, aki irgalmatlanul veri a munkásokat. A dandárparancsnok urra jellemző az is, hogy csak azóta gyűlöli úgy a szervezett munkást, amióta a gyárában dolgozó munkások szocialista alapon

szervezkednek. Amíg a bolsevisták szavára hallgatott az általuk félrevezetett munkásság, addig a dandárparancsnok igazgató ur is más hurokat pengetett, úgy látszik, a szocialistákat veszélyesebbnek tartja, mint a bolsevistákat; nem csoda, ismeri önönmagát és elvtársait.

Mirescu szaktárs szövetségünk képviselőjében ismételt jelentést tett a munkások üldöztetéséről a munkaügyi miniszteriumban.

A jelentés után Malaxa mérnököt Mirculescu munkaügyi miniszter magához hívatta, ahol Dobrotescu munkaügyi felügyelő és Setlacek munkaügyi vezérigazgató jelentései után kötelezte a gyárost 8 napi felmondási időnek a megfizetésére és a visszatartott okmányok kiadására, úgyszintén kötelezte a gyárost, hogy a megvert és elbocsátott munkásoknak kárterítést fizessen. A miniszter részéről egy munkaügyi felügyelő lett megbízva a rendelet pontos végrehajtásának az ellenőrzésével. Minket nem elégíthet ki ez a mi-

niszteri intézkedés sem, mert a verés kártalanítási összegét pénzben kifejezni lehetetlen, erre az egyedüli igazságos megoldás a jólmegérdemelt börtön lenne.

Ít jegyezzük meg, hogy Bíró Ferenc szaktársát Bukarestből Clujra szállították a főszigurancára, ahonnan szövetségünk garanciájára szabadon bocsátották.

Vajjon mennyit követelhet ez a szaktársunk meghurcolt becsületéért, hiszen a munkások előtt rablógyilkosnak lett a gyáros által feltüntetve?

Csakis erős szervezkedéssel lehet a munkásságnak igazságos elégtételt venni a meghurcoltatásokért. Reméljük, hogy ezt minden munkás belátja, még mielőtt a fenti szaktársak sorsára jutna.

Figyelmeztetünk minden munkanélküli munkást, hogy addig a fentnevezett gyárban munkát ne vállaljon, amíg a meghurcolt munkásoknak kielégítő elégtétel nem lesz szolgáltatva és amíg Malaxa mérnök a munkások szervezkedési szabadságát nyilvánosan el nem ismeri.

A munkásság gazdasági helyzete a tőkés társadalomban

A társadalom mindig arról az osztályról kapta az elnevezését, amely uralta a többi társadalmi osztályokat.

A huszadik század társadalmát tőkés társadalmi rendszernek nevezzük, jelezni akarván ezáltal azt, hogy ma a tőkével rendelkezők uralják a társadalom többi osztályait. Vagyis a tőke ma a legnagyobb hatalom a világon és minden egyéb társadalmi intézmény annak megvédésére és fejlesztésére való. A tulajdont védő és az örökösödési törvények arra valók, hogy a jelenlegi társadalmi rendszert biztosítsák még a jövő generációk részére is. Ma már annyira haladtunk, hogy a tulajdon szentsége ellen vétőket szigorúbban büntetik, mint aki másnak az élete ellen tör. Természetesen csakis akkor, ha a nagyok tulajdonáról van szó, mert a munkásság egyedüli tulajdonát képező munkaerőt szabad büntetlenül kizsákmányolni, illetve elrabolni.

Hiszen a profit sem más, mint a munkadijból eltulajdonított rész, amit a polgári közgazdászok „tisztességes haszon“-nak neveznek még akkor is, ha ez a haszon messze felülmúlja a kifizetett munkadijat.

Ezeknek az előrebocsajtása után érthető, hogy a tőkés társadalmi rendszerben a pro-uktív munkát végző munkás sohasem építhetett emeletes bérházakat a keresete fölöslegéből, mert arról mindig gondoskodtak a tőke urai, hogy a munkaerőért csak annyit fizesse a munkásnak, amiből az egyik napról a másikra lehessen csak tengődni. Ennek a lelketlen rendszernek megvan tőkés szempontból az az elő-

nye, hogy a munkás mindig lekötött állapotban marad a munkaadójánál és megmozdulni anyagi okokból nem tud. Másszóval a tőkés igyekezik minden időben gazdasági függésben tartani a munkását, hogy ebből az állapotból hasznot huzzon. A munkásság abszolút jó gazdasági helyzetéről tehát a tőkés termelési rendszer idejében beszélni sem lehet. Legfennebb csak arról lehet szó, hogy egyik országban vagy az egyik helyen aránylag jobb a munkásság egyik vagy másik kategóriájának a gazdasági helyzete, mint a másik országban vagy a másik helyen. Az eltérő gazdasági helyzetnek többféle oka lehet és pedig a konjunktúra és a szerveztség foka, stb. stb.

A jól szervezett munkásság soha sem olyan jó kizsákmányolási alany, mint a szervezetlen tömeg és ugyanazon gazdasági előfeltételek mellett aránylag mindig jobb a jól szervezett munkásság gazdasági helyzete, mint a szervezetlen munkásságé.

Nálunk sajnos a munkásságnak csak egy csekély része van megszervezve és így nagy általánosan még sokkal rosszabb a munkásság helyzete, mint amilyennek lennie kellene, ha a munkásság megszervezve volna. Így például az 50.000 vasmunkásból 10.000 van megszervezve, ami 20 százaléknak felel meg, azaz csak minden ötödik vasmunkás van megszervezve. A vegyiparban foglalkoztatott 15529 munkásból csak 2000 van megszervezve, ami 12 százaléknak felel meg, azaz minden nyolcadik vegyipari munkás van csak megszervezve.

Ez az arány még sokkal rosszabb, ha csak az ókirályság szervezettségét nézzük, ahol csak 4 százalék van a szövetségünkbe tartozó munkásságból megszervezve. Természetesen amennyivel rontja az országos arányt a regát gyenge szervezettsége, ugyanannyival javul a csatolt területek szervezettsége aránya.

Ahoz, hogy a munkásság jelenlegi gazdasági helyzetével foglalkozzunk, szükséges, hogy a háboru előtti gazdasági helyzetből induljunk ki, mielőtt kiindulási pontból, hogy össze tudjuk hasonlítani az akkori és mai gazdasági helyzetet.

Háboru előtt sem volt fényes a munkásság gazdasági helyzete, így tehát az akkori állapotokkal való összehasonlítás nem lehet a legrosszabb akarattal sem túlzásnak venni. Háboru előtt egy vasmunkás átlag 4 koronát keresett naponta Erdély és Bánát területén, míg az ó-királyság területén 6 lei volt ugyanazon időben az átlagos napi kereset.

Az ókirályságbeli fizetések tehát 50%-kal magasabbak voltak, mint az erdélyi és bánáti fizetések, dacára annak, hogy a megélhetés is 30—40%-kal könnyebb volt, azaz a drágaság nem nyomta annyira a munkás vállát. Ez az állapot könnyen érthető, ha meggondoljuk, hogy a régi Románia ipara még fejletlenebb volt, mint Magyarország ipara, az élelmicikkek pedig aránylag sokkal olcsóbbak voltak.

Ma a helyzet nagy mértékben megváltozott, mert amíg a csatolt területeken aránylag jól kiépített régi szervezetek vannak, addig az ókirályság területén a szervezetek kiépítése csak most van folyamatban, a kiépítés lépésről-lépésre nagy nehézségekbe ütközik és ezért ma a csatolt területek munkássága aránylag jobb gazdasági helyzetben van, mint az ókirályság munkássága.

Ma Romániában az átlagos vasmunkás kereset 110 lei naponta, vagyis huszonhét és félszer többet keres ma az erdélyi és bánáti munkás, mint keresett békeidőben, míg az ó-királyságban huszszorosa a jelenlegi fizetés a békebeli fizetésnek.

Ha az arany értékét vennők a számításunk alapjául, úgy ma 158 leinek kellene lenni az átlagos vasmunkás fizetésnek, mert az arany 37-szer drágább ma, mint békeidőben volt. Még rosszabb az arány, ha tekintetbe vesszük, hogy a drágaság 48-szorosan emelkedett, azaz a közszükségleti cikkek ma 48-szor drágábbak, mint a háboru előtti évben voltak.

Ha a munkásnak ugyanazon életnivót akarnók biztosítani, mint a békebeli és akkor sem kielégítő életnivója volt, úgy ma 240 leinek kellene lenni az országos közép napi keresetnek, ami 30 lei közepes órabérnek felel meg.

Vagyis a havi közepes kereset 5.760 leinek kellene legyen, 24 munkanap

számítva egy hónapra. Ezzel szemben ma a közepes óraber 13'74, azaz a közepes napi kereset 110 lei, *vagyis felét sem keresi a munkás a békebeli életnivóját biztosító összegnek.*

Pontosabban kifejezve, a munkás csak 46 százalékát keresi a békebeli fizetésének, vagyis 54 százalékkal romlott a vasmunkások háboru előtti közepes életnivója. Meg kell hogy döbbsen minden gondolkozni tudó embert ezen számok ismerete és önkénytelenül vetődik fel a kérdés, hogy miképen tud vegetálni a romániai munkás?

A felelet nagyon könnyű erre a kérdésre, mert mindnyájan tudjuk, hogy csakis az igények nagymértékű leszállításával érhetjük el a kereset és háztartás egyensúlyát,

Mivel a gyomor igényeinek a leszállítása csak bizonyos pontig mehetett, így kénytelenek voltunk az egyéb igényeket redukálni.

Igy például a ruházatnál, a lakásnál és a kulturigényeknél kellett nagyfokú redukciót eszközölnünk és ma már olyan életnivóra süllyedtünk, ami a világháboru előtti években elképzelhetetlen volt.

És az nem lehet megnyugtató, hogy ez az állapot nem csak nálunk van így, mert más országban is hasonló, vagy még rosszabb a helyzet.

Ez csak azt bizonyítja, hogy a háboru mindenütt lerombolta a munkásság háboru előtti életnivójának nagy részét és mindenütt a munkásság nyögi a legnagyobb mértékben a háboru terhét. A tőkésék igyekeztek minden országban a munkásságra háritani a gazdasági nehézségek nagy részét és a szolgáltatásban álló jól fizetett polgári sajtó útján igyekeztek úgy befolyásolni a közvéleményt, hogy a drágaság emelkedését részben a *munkabérek emelkedése*, részben pedig a kevesebb termelés okozza. Vagyis szerintük végeredményben a munkásság okozza a drágaságot, mert az eddigi 10 óra helyett 8 órát dolgoznak és ezen *kevesebb* munkaidejükért több fizetést kapnak.

Mindkét állítás hamis és csakis a közvélemény félrevezetésére való, mert maguk a tőkésék is nagyon jól tudják, hogy a lényeg *a háborus költségek megfizetése és a háboruban lerombolt termelés újjáépítésének a kérdése.*

Szabatosabban kifejezve, Európa tőkésai a munkássággal fizetik a tőkésék piaca érdekében folytatott háborus költségeket, amit a világtörténelem legnagyobb rablásának kell, hogy nevezzünk. Világos, hogy aki őszintén csak *több termelést* óhajt, az elsősorban is *több munkást* alkalmaz és a termelőeszközök tőkéletésítésére törekszik, nem pedig a dolgozók munkaidejének a meghosszabbításával akarja a többtermelést elérni, akkor, amikor millió és millió munkanélküli munkás éheznek.

A többtermelést tehát olcsóbban

óhajtják elérni a tőkésék, mert úgy a tőkéletesebb gépek beállítása, mint a több munkás munkábaállítása a tőke terhére történne, míg a munkaidőmeghosszabbítás és a munkabérredukció a munkások rovására történik, tehát a tőkéséknek kedvezőbb ez az utóbbi termelési szisztéma.

A mindenkori társadalom jóléte a termelt javak mennyiségétől és azok elosztásának az igazságosságától függ. Bármennyit is termel ma a munkás, a termékek elosztásának az igazságtalansága miatt mégis csak nyomorog. Így tehát a termelés igazságosabb elosztására kell törekednünk, hogy a gazda-

sági helyzetünket javítani tudjuk.

Végeredményben a munkásság a mai rossz gazdasági helyzetének a javítását csakis úgy érheti el, *ha fokozottabb mértékben szervezkedik és szervezetei révén az ország közgazdasági és politikai életében igyekszik a vezetést a maga részére biztosítani.*

Igy elérhető lesz az arra érett tízemekek társadalmosítása, vagyis köztulajdonba való vétele, a termelés fokozása és a termékek igazságosabb elosztása is, ami végeredményben a társadalomban produktív munkát végző összeseknek jobb gazdasági helyzetet eredményez.

Üveggyári munkások köréből

A „Titan“ üveggyár rejtelseiből

1923 szeptember 3-án kötötték meg kollektív szerződésüket a „Titan“ üveggyár munkásai.

Dacára annak, hogy a kollektív szerződés egyes pontjai bizonyos jogokat tartalmaznak a munkásság javára, egy Adler névre hallgató igazgató ur lábbal tiporja a kollektív szerződés pontjait, semmit nem hajlandó elismerni a kollektív szerződésből; az alábbi példa szolgáljon bizonyítékul.

Adler ur, aki a szaktudását az üvegiparban valószínűleg a holdban, vagy valamelyik bolygóban szerezte meg, csak éppen a földgömbön nem, utasítást adott a gépészeknek, hogy a motort víz nélkül indítsa meg, aminek a következménye az lett, hogy a motor használhatatlanná vált és ennek következtében a szakmunkások sem dolgozhattak a szakmájukban. Természetesen Adler ur (a lángeszű) igyekezett, hogy a szakmunkásokat olyan munkára kényszerítse, ami nem az ő szakmájuk és amit a szerződés is tisztán kimagaráz, hogy ilyen munkára a munkások nem kényszeríthetők.

Adler ur minden tevékenysége abba merül ki, hogy az éhbérért dolgozó munkások csoportját meglazítsa, a szerződésben foglalt minden egyes pontot lábbal tiporja, a munkásságot kiprovokálja és ezáltal a munkásság gazdasági egységét megbontsa.

A „Titan“-i üveggyár munkásai előre látván az offenzívát, amit ellenük irányítanak, a legteljesebb szolidaritásnak adták tanujelét, amit Adler ur azzal bosszult meg, hogy kizárta a munkásait.

A jogtalanul kizárt munkásság a legteljesebb szolidaritással várja az ügy eldőlését, bízva, hogy a szolidaritás meg fogja hozni a gyümölcsét és az igazságuk győzelmet arat.

Adler ur pedig a jövőben jobban meg fogja gondolni a dolgát, mielőtt a munkásait télviz idején az utcára dobja, erről gondoskodni fog a szak-

szervezet, mely ellen hiába köpköd. Nagyobb emberek is megkísérelték a szervezkedés útjába állani, mint Adler ur, de ez hiábavalónak bizonyult, mert „a kutya ugat és a karaván halad“.

A jövő számunkban bővebben fogunk ezen híres gyárban uralkodó ázsiai állapotokkal foglalkozni.

Bérmozgalom Fekete-erdőn

Fekete-erdői üveges elvtársaink 60 százalékos fizetésemelést kértek. A munkaadó 30 százalékot ajánlott fel, amit a munkások nem fogadtak el.

A tárgyalások folyamatban vannak.

Az avrigi üveges-csoport bértárgyalása

Február hó 15-én vette kezdetét az avrigi üveges-csoport bértárgyalása a nagyszebeni inspektorátus jelenlétében, a szövetség részéről Russu szaktárs vett részt. A tárgyalások 1923 december hó 1-ével visszamenőleg 20 százalékos béremelést eredményeztek és évente 6 napos fizetéses szabadságot élveznek a szaktársak.

Bérmozgalom a Poiana Codrului üveggyárnál

A Poiana Codrului üveggyári munkások béremelést kértek a 10 hónap óta nem javított fizetésükre.

A tárgyalások folyamatban vannak.

Itt említjük meg, hogy egy Kolár Ernő nevű üvegesmunkás ezen helységben állandóan a szervezet ellen agitál, gondolva, hogy ezáltal érdemessé teheti magát a gyáros ur piros csizmájára.

Neki a szervezet sehogysem izlik, mert kétszínű ravaszságáért a dälbo-setzi üveggyártól is elkergették munkástársai és most azért szeretné magát a gyáros kegyeibe behizelegni, még a szervezet szétzüllesztése árán is, hogy így az elkergetésről mentesítve legyen. Üveggyári munkások, jegyezzék meg jól a jómadár, kiejtésre sem érdemes, nevét.

Felhívás

Értesítjük az üvegyári elvtársainkat, hogy a március 16—17—18-án tartandó kongresszussal párhuzamosan külön konferencia is lesz tartva az üvegyári munkásokkal, miért is felhívjuk, hogy minden üvegyár munkássága küldöttet küldjön. A vezetőség.

Zárolás

Pădurea-Neagră üvegesmunkások részére — bérmozgalom miatt — zárolva van.

KÜLFÖLDI SZEMLE

A belga vas- és fémmunkások képezik a Vasas Internacionálé egyik erősségét. Szövetségük már teljesen kiheverte a háború okozta csapásokat és ma már ott tart, hogy hatalma ismét a régi fényben tündököl. A javuló konjunktúra igen előnyös hatással van a szövetségre, amely ily módon a legteljesebben megtudja a tagok érdekeinek felelni. Erre enged következtetni az a hozzánk érkezett értesítés is, amely szerint a tagok száma az elmúlt év november hónapjában 114.303 volt, a bevétel pedig 24.714.000 frankot tett ki. — A belga szövetség az elmúlt év november havában ünnepelte fennállásának 25 éves évfordulóját, amely alkalommal a belga szaklap, a „Le Metallurgiste“, élénk színekkel ecseteli a 25 év küzdelmeit és örömmel üdvözlöi a szövetség első tisztviselőjét, Solari Vilmos szaktársát, aki a szövetséggel együtt ünnepli a 25 éves évfordulót. A szövetség 600 taggal és 7 centimes-sel kezdte meg működését. Határt nem ismerő és példa nélkül álló türelembe került a klerikális reakció által elbódított munkások megszervezése, amit igen befolyásolt a nyelvek különbözősége is. A szervezkedés ellensúlyozása érdekében a munkáltatók jó egynehányszor megalakították a keresztényszociális és sárga szervezeteket, de ebbeli munkájuk eredménytelen maradt.

Háboruellenes felírás — államelleni véttség. Franciaország Jonne nevű vármegyének egyik községére ráirt a megyei prefektus, hogy a háború emlékére felállított szoborról távolítsák el a „háborút a háború ellen“ című felírást. A községtanács azonban megtagadta a prefektus követelésének a teljesítését, mire a község polgármesterét bíróság elé idézte, amely súlyos pénzbüntetésre ítélte el őt és most már bírósággal kötelezték a felírás levételére. Az ítélet kihirdetése után a polgármester a következőket mondotta egy francia lap munkatársának: Most is vallom, hogy „háborút a háború ellen“ egyáltalán nem lázító felírás. Tiltakozom az ítélet ellen, amely a felírás eltávolítását rendeli el. Minden háborús emléken ott van a kereszt és még sem jutott senkinek sem eszébe eltávolítani azt onnan.

Kimutatás

a „Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége“ 1923. évi tagforgalmáról

Sorszám	Csoport	I. negyed- évben		II. negyed- évben		III. negyed- évben		IV. negyed- évben	
		taglétszám III. hó 31-én	beiratkozott új tagok	taglétszám VI. hó 30-án	beiratkozott új tagok	taglétszám IX. hó 30-án	beiratkozott új tagok	taglétszám XII. hó 31-én	beiratkozott új tagok
1	Anina	686	35	597	29	587	32	627	14
2	Aninoasa	86	1	98	11	103	26	115	6
3	Arad	875	61	876	103	884	300	158	53
4	Baia-Mare *	59	5	55	6	47	3	—	—
5	Bocşa-Română	247	18	250	13	267	28	269	8
6	Braşov	413	89	555	122	369	26	78	9
7	Bocşa-Montană	—	—	45	12	70	10	90	6
8	Brăila *	9	—	9	—	—	—	—	—
9	Bucureşti Metal **	322	98	405	379	—	—	—	—
10	Bucureşti Chimic	310	39	222	7	205	29	119	—
11	Bucureşti Sind. Gen. Metal ***	—	—	—	—	—	—	76	28
12	Bucureşti Gaz	73	17	34	86	88	39	135	4
13	Bucureşti Municipal *	143	37	150	26	67	19	—	—
14	Bucureşti Arsenal *	—	—	21	17	—	—	—	—
15	Brazi Sticlari	—	—	50	44	51	3	55	—
16	Cluj	510	74	588	80	640	83	718	67
17	Crişeni	156	4	158	2	164	1	147	—
18	Cugir	164	4	178	1	110	4	215	5
19	Cernăuţi	181	61	153	49	120	9	138	8
20	Craiova *	—	—	21	23	—	—	—	—
21	Căreii-Mari	—	—	29	56	13	—	—	—
22	Dăciuşmărtin	409	119	370	41	345	99	388	79
23	Dârste	187	7	100	22	55	3	68	—
24	Deva	35	—	22	1	25	—	24	—
25	Ghîreş	12	5	74	215	50	5	265	6
26	Gheorgheni **	59	14	44	6	—	—	—	—
27	Galaţi Metal şi Chimic **	83	95	296	420	—	—	—	—
28	Găldăuş	—	—	14	9	46	5	31	1
29	Lupeni	573	40	545	17	792	58	525	37
30	Lonia	148	—	101	1	56	2	53	1
31	Lugoj **	27	6	31	6	19	—	—	—
32	Margina	20	—	28	3	13	—	—	—
33	Medias **	22	11	29	—	20	—	—	—
34	Nădrag	596	28	678	41	672	36	659	35
35	Ferdinand (Ohaba)	79	2	88	15	61	1	50	—
36	Oradea-Mare **	755	210	779	191	803	—	—	—
37	Petroşani	138	6	136	6	108	3	116	20
38	Petrişalău	362	12	294	7	382	7	337	6
39	Reşiţa-Montană	3595	261	3898	260	3877	130	3797	61
40	Reghinul-Săseş **	49	7	61	3	39	—	—	—
41	Sibiu I. II. **	450	80	445	110	—	—	—	—
42	Satu-Mare	245	54	319	61	328	43	424	36
43	Sălard	—	—	60	80	84	6	92	4
44	Târgu-Mureş **	215	123	273	71	151	33	—	—
45	Timişoara **	833	182	838	191	—	—	—	—
46	Tomesti	92	6	99	3	99	1	86	4
47	Turda	687	238	274	29	439	115	748	150
48	Turnu-Severin Şant-Nav. *	72	97	96	16	—	—	—	—
49	Vulcan	134	1	330	5	258	25	235	17
50	Zărneşti	423	127	568	105	260	14	256	—
51	Topleşti	—	—	—	—	200	199	231	31
52	Avrig ***	—	—	—	—	—	—	59	52
53	Pădurea-Neagră (Fekete-erdő) (Sticlari) ***	—	—	—	—	—	—	135	132
54	Poiana-Codrului Sticlari ***	—	—	—	—	—	—	42	37
55	Valea-Franţului Sticlari (Ferencvölgy) ***	—	—	—	—	—	—	37	30
56	Cerna-Vodă Chimic-Sticlari ***	—	—	—	—	—	—	108	50
57	Constanţa Chimic-Sticlari ***	—	—	—	—	—	—	26	1
58	Azuga Sticlari ***	—	—	—	—	—	—	30	23
59	Turda Sticlari	—	—	—	—	—	—	147	—
60	Ploeşti Sticlari ***	—	—	—	—	—	—	28	20
61	Bucureşti Titan Sticlari	—	—	—	—	—	—	31	—

14594 2274 15392 3001 12967 1397 11968 1043

*-gal jelzett megszűnt működni.

**-gal jelzett kivált a Szövetségből.

***-gal jelzett október, november és december hónapokban alakult.

A zárójelbe tett sticlari szó magyarul üveges csoportot jelent.

A taglétszám 1924 év első két hónapjában emelkedően van.

az egységfront jelszavát.

Egyenesen megdöbentő hatást váltott ki a Moszkvai Internacionale világkongresszusán megszavazott tézisok és utasítások ismertetése.

Berkovics elvtárs a romániai bolsevistapárt kiadásában megjelent füzetből olvasott fel egyes szakaszokat, melyek kötelezően előírják, hogy a bolsevisták a szakszervezetekben és minden munkásintézményben bolsevista csoportokat (sejteket) alakítsanak, távolítsák el a szakszervezetek éléről az „opportunisták szoc. dem.”-okat és a szakszervezeteket rendeljék alá a bolsevista pártnak.

Nagyszerű hatást váltott ki, amikor Berkovics elvtárs felolvasta a bolsevik bibliá következő parancsolatát: „A kommunistáknak kötelességük a szakszervezetek lényegét azok formája elé helyezni és ha a kommunista forradalom céljait másképp elérni nem tudják, nem szabad a szakszervezetek egységének megbontásától sem visszariadniok; akik szentimentalizmusból lemondanak a szakadással, azok a kommunista forradalmi munkáról mondanak le.” (Lásd a „Directivale și statutele Internaționale Comuniste”-ben, ami a „Kommunisták Romániai Pártja”-nak a kiadásában jelent meg. Szerk.)

Berkovics elvtársnak közel három óras beszédét a közgyűlés feszült figyelemmel hallgatta végig s azután lelkesen megtapsolta a temperamentumos szónokot.

Ezután a közgyűlés a többi napirendi pontokra tért át; majd a szakszervezet új vezetőségét választották meg egyhangulag, melynek tagjai a következő szaktársak lettek:

Elnök Brodnyánszki Béla; alelnök Petzold Juliu; jegyző Mustețiu Iosif; második jegyző Stoicoviciu Ioan; pénztáros Feienschütz Karl; második pénztáros Stetz Eduard; ellenőrök Hollschwandter Karl, Steiniger Anton és Sándor Ferencz; könyvtárosok Thomas Wilhelm, Lindner Károly, Krischer Francisc és Petrovnik; vezetőségi tagok Messer luon, Szlifka Géza, Umlig Ioan, Bernau Petru, Fridmanszki Johann, Rausch Hermann, Strobb Leopold, Baumann Francisc, Reichert Rudolf, Peisz Max és Kaiser Emil szaktársak. A tagdíjak befizetésénél jegyzők: Schmied Johann, Klein Francisc, Klein Karl, Veigl Anton; pénztárosok Fratilă Ioan, Licker Jakob, Ovas Ioan és Kis József szaktársak.

Az impozáns közgyűlés délután három óraker ért véget. Az öntudatos és fegyelmzett resicai vasas-proletárokat a munkásdalárda záróéneke, az Internacionale felemelő akkordjai kísérték haza és mindegyiknek felemelt homlokán ott csillogott az önbizalom érzete és az a tudat, hogy: *minden poklok dacára is a szocializmusé a jövő!*

Nyugtázás. A resicai szaktársaink a német munkásság részére gyűjtést indítottak. Itt közöljük a gépgyár részéről a gyűjtés eredményét: Bender Adolf, Bender Árpád, Lung Ottó, Baumann Stefan, Wewerka Nicholas, Gruber Julius, Tamás István, Lonkota Ernest, Braumann Josef, Handek Stefan, Obernauer Josef, Stobl Anton, Woloschin Josef, Floca Elias, „Ja”, Werner Hugó, Schwamberp Josef, Baumann Lajos, Klemens Eduard, Killik Josef, Hubert Josef, Rutahr August, Marc Alois, Höflinger Karl, Moritz Josef, Welkovatzky Ludwig II., Janzinger Franz, Scherbauer Wenzel, Nemes Franz, Teister Péter, Lancsa Johann, Hubert Johann, Engleitner Eduard, Lugosi Rudolf, Littner Ferdinánd, Haflicsek Josef, Sándor Rudolf, Brand Schubert, Kepl Franz, Neumann Franz, Heppan Ludwig, Bukovitz Ernő, Bartsch Ottó, Stieger Alfréd, Mandsky Ludwig, Stenk Emerich, Becskó Ignátz, Albert Johann, Horváth Karl, Stotter Albert, Stetz Ede, Kindanei Josef, Mellinger Péter, Demes Franz, Schneider Joan, Raicu Pavel, Dhoman Alois 20–20 lei, Tincu Leonte 100 lei, Oves Johann 75 lei, N N., Stadler Blazius 60–60 lei, Moritz Franz, Tomanka Josef, Kaiser Emil 50–50 lei, Gutler Anton, Kaiser Wenzel 40–40 lei, Welkovatzky Franz, Domoșkos Béla, Della Putta Johann 30–30 lei, Patesan Kornél 25 lei, Csiszér Johann, Hesser Franz, Hirschpek Wilhelm, Fettig Richard, Slucha N., Handucsek Franz, Oroszky Hermann, Teister Nikolaus 15–15 lei, Bender József, Bender Karl, Hollschwander Ernst, Csapek Johann, Czerta Adolf, Lechner Lajos, Holics Ferdinánd, Scholtész Franz, Ungurian Petru, Pateschan Ludwig, Brezina Franz, Kirchner Karl, Clinarik Wenzel, Zséder Gyula, Kacsmarik Andor, Hollschwandner Alois, Mihai Petru, Huszka Adolf, Fischer Teodor, Benesch Mathias, Grenyó Anton, Baumann Béla, Klumpfner Hermann, Grimme Ignátz, Bradler Florian, Brezina Johann, Jentner Franz, Schienle Franz, Fábás, Todor Vasile, Wewerka Johann, Hutian George, Polecsla Eduard, Huska András, Franz Scholtész, Pflug Heinrich, Spindler Ádám, Hudesz Josef, Kirscher Franz, Fait Franz, Grama Vasile, Kuriak Nicholas, Chrandwat Herman, Schmiedt Viktor, Klimaschofszki Karl, Schmiedt Josef, Adamek Adolf, Wenk Rudolf, Salin Jakob, Moldovan Stefan, Schmied Johann, Hillek Johann, Paisa Johann, Penrantz Franz, Motiga Gustav, Brozsek Franz, Petri Ede, Fischer Mathias, Seidl Karl, Hercsek Karl, Schneider Josef, Stupak Anton, Waninger Josef, Zack Ferenc, Kepl Viktor, Pickni K., Heinrich Johann, Ferenschütz Franz, Pecka Mihály, Schlappal Wilhelm, Konrad August, Novaceszku Veseli, Szelyak Julius, Bill Johann, Paulescu Ion, Welkovatzky Ludwig, Salamon János, Balázs Jakob, Tendel A., Abraham Pál, Binder Ludwig, Protoschol Heinrich, Moritz Cszmier, Blazovits József, Bidermann Franz, Damsberg Franz, Horváth Anton, Lugosi Georg, Tolt Eduard, Hollschwandner Franz, Glutig Engelbert, Weidling Anton, Kantor Péter, Dirnik Leopold, Bendez Jenő, Vida Mihály, Weseleny Zicill, Korunczi Mihály, Rosen Karl, Grüner John, Weinert Josef, Sendrei János, Hudetz Karl, Buhardinsky Viktor, Nikolaus Franz, Gumbinger János, Hákö Ignátz, Bléner Jakob, Stadelmann Franz, Weipert Ferdinánd, Besztei Franz, Techmayer Anton, Gassenheimer Alois, Roschnatszky Lajos, Kunszner Josef, Uzsek Andreas, Höher Lajos, Lungu August 10–10 lei, Schier Karl, Kolman Johann, Stoll Leopold, Greuban Georg, Adelmann Jenő, Balázs Johann, Danzwid Sigmund, Boldea Constantin, Ruzicska Oszkár, Vida George, Ivancsics Josef, Zsian Andrei, Stefia Péter, Engleitner Emil, Dencsak Georg, Landlő Sándor, Mehl Emil, Arkány Josef, Zangl Johann, Locojan Alexandru, Haniski Johann, Schneidberger Franz, Tucsnak J., Bär Arnold, Dewald Anton 5–5 lei. Összesen 3205 lei

Szövetségi ügyek

Felhívás. Az aninosai csoport vezetősége felhívja a hátralékos tagokat a tagdíjak rendezésére, mert aki hátralékait március hó végéig nem rendezi, az a tagok sorából törölve lesz. Azután csak mint új tag léphet a szakszervezetbe. *A csoport vezetősége.*

Kizárások. A központi vezetőség február hóban tartott ülésén Burciulescu Györgyöt (Lupeni), központi száma 687, az alapszabályok 10. §-a értelmében a szervezetéből kizárta. Indok: mert Burciulescu a lupeni-i, illetve a zsilvölgyi munkások megbízása nélkül, de azok nevében a kommunista párt által Nagy-szebenben rendezett vasmunkás konferencián megjelent, ahol szövetségünkét rágalmozta és kompromittálta. — Reiter Józsefet, volt bánáti kerületi titkárt, a központi vezetőség ugyancsak az alapszabályok 10. §-a értelmében a szövetségből kizárta. Indok: beigazolási nyert, hogy azon idő alatt, amíg a szövetség szolgálatában állt és titkári fizetést kapott, a kommunista vasas-szövetségénél is titkári állást vállalt és ugyancsak titkári minőségben a szövetség bizalmával több ízben visszaélt.

A román-boksai vasascsoport vezetősége kizárta tagjai sorából Joan Marie és Nicolae Drogian tagokat, Gheorghe Hanko tagsági jogait 3 hónapra felfüggesztették.

Nyugtázás. A német munkások részére a következő összegek folytak be: resicai csoport 1000 lei, aninai csoport 1500 lei, kolozsvári csoport 500 lei, nadrági csoport 578 lei és a resicai gépgyári gyűjtésből 3205 lei. Összesen 6783 lei.

Bocsánatkérés. Alulírott ezennel bocsánatot kérek a Simonffi-gépgyárban dolgozó szaktársaimtól, mert ellenük vétettem az által, hogy ellenük alaptalan vádat terjesztettem, valamint az öntő szaktársaimat a munkaadónak be-denunciáltam. Igérem, hogy a jövőben hasonló alaptalan dolgokra nem ragad-tatom el magamat és minden tekintetben mint szervezett munkás fogok viselkedni. Cluj, 1924. február hó 6. *Miklós Gyula* géplakatos. Előttünk: *Rusz Emil* s. k., *Rosenberger Samu* s. k. bizalmiférjak.

Bocsánatkérés. Alulírott bocsánatot kérek Kolozsvár szervezett munkásaitól, amiért is a múltban ellenük vétettem és nem szervezett munkához illően viselkedtem. Igérem, hogy a jövőben minden tekintetben mint szervezett munkás fogok viselkedni. Cluj, 1924. február hó 12. *Hrásch János* gépész. Előttünk: *Binder Ferenc*, *Temesi László*.

Felelős szerkesztő: Bartalis Sándor.

Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj-Kolozsvár, Strada Memorandului 21

Gutenberg-könyvnyomda Cluj